

**PROFESSIONELE BACHELOR IN HET ONDERWIJS
SECUNDAIR ONDERWIJS**

Bachelorproef

Pijnven Expeditie

Op teambuilding in Bosland

Voorwoord

Dit eindwerk vormt de afsluiter van mijn opleiding als leerkracht LO-bewegingsrecreatie op de PXL te Hasselt.

Als actieve en sportieve scoutsleidster leek het me een leuke uitdaging om een teambuilding wandeltocht te ontwikkelen speciaal voor jongeren. Tijdens deze activiteit worden deze jongeren uitgedaagd om verschillende opdrachten samen goed uit te voeren. Plezier, samenwerking, spanning,... zijn van de partij tijdens deze wandeling.

Dit kon ik echter alleen maar waarmaken door de goede samenwerking met verschillende partners die ik speciaal hiervoor wil bedanken:

- Dhr. Urkens, Mevr. Huysmans, Dhr. Dieussaert, mijn promotors en begeleiders, voor de goede raad en tips tijdens onze contactmomenten. Het vertrouwen dat zij hebben in mij om dit tot een goed einde te brengen.
- Dhr. Clerix, mijn partner bij Bosland om “De Pijnven Expeditie” op te bouwen, voor de goede gestructureerde planning, de to do's en het vertrouwen in mij als hun partner.
- De Boslandpartners, voor de goede samenwerking.
- Alle leerkrachten van mijn opleiding. Zij gaven mij een boeiende en leerrijke opleiding.
- Meneer Lambert Achten voor het nalezen van mijn bachelorproef.
- Mijn ouders, mijn steun en toeverlaat tijdens de mooie en ook moeilijke momenten.
- Verder alle personen met wie ik contact heb gehad tijdens mijn onderzoek en uitwerking, voor al hun tips en feedback die ze mij hebben gegeven.

Voor u ligt het resultaat van maandenlang hard werken. Mag ik u, mijn lezer, uitnodigen met veel plezier deze tocht aan te vatten.

Lotte Duisters

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Inhoudsopgave.....	4
Inleiding.....	9
Deel 1: Verkennend onderzoek	10
1 Het begin.....	10
2 Wat is Bosland?	10
3 Welke activiteiten zijn aanwezig in Bosland?.....	12
3.1 Lommel	14
3.1.1 Sahara	14
3.1.2 Watering.....	15
3.1.3 Blauwe Kei - De Maat.....	15
3.1.4 Heuvelse Heide	15
3.1.5 Kattenbos.....	16
3.1.6 Kinderwandelingen.....	16
3.1.7 Speelbos	16
3.2 Hechtel - Eksel	17
3.2.1 Pijnven	17
3.2.2 Op Teutentocht in Eksel	17
3.2.3 In den Brand	18
3.2.4 Speelbos	18
3.3 Pelt.....	19
3.3.1 Grote Hof - Hobos	19
3.3.2 Dommelvallei - Heesakkerpark.....	19
3.3.3 Holven - 't Plat.....	20
3.3.4 Kinderwandelingen.....	20
3.3.5 Speelbos	20
3.4 Peer	21
3.4.1 Resterheide.....	21
3.4.2 Hoksent - Molhem	22
3.5 Conclusie wandeltochten	22
4 Onderzoek naar reeds bestaande (teambuilding)wandelingen	23
4.1 Aanbod van teambuildingwandelingen in andere natuurgebieden	23

4.1.1	Limburg	23
4.1.2	België/Nederland.....	25
4.2	Andere initiatieven.....	28
4.2.1	The Teamchallenge in de Ardennen.....	28
4.2.2	The dropping game	28
4.2.3	Forest & Fun in Bosland	28
4.2.4	Dynamic Outdoor Experience (DOE)!.....	28
4.2.5	Leuven insideout	28
4.2.6	TeambuildingGuide	29
4.3	Conclusie gebiedenonderzoek	29
5	Onderzoek naar organisaties die bushcraftactiviteiten aanbieden	30
5.1	Woodkid vzw	30
5.2	Jeugdbond voor natuur en milieu	30
5.3	Globe-adventures.....	31
5.4	Stichting Bushcraft	31
5.5	In2nature.....	31
5.6	Bushcraft West.....	31
5.7	Living by Nature	31
5.8	Rewilding	32
5.9	Conclusie bushcraft organisaties.....	32
6	Bevragingen.....	33
6.1	Advies van contacten	33
6.1.1	Advies omtrent wandeltochten	34
6.1.2	Advies omtrent jongeren	34
6.2	Advies omtrent teambuildingactiviteiten.....	34
7	Concurrentie	35
7.1.1	Conclusie Concurrentie	35
8	Proeven.....	36
8.1	Teambuildingproeven.....	36
8.1.1	Boompiramide	36
8.1.2	Hoepel doorgeven.....	37
8.1.3	Rabbit hole	38
8.1.4	Blind vertrouwen	39

8.1.5	Spinnenweb	40
8.1.6	Doorgeefbal	41
8.1.7	Pass the water	42
8.1.8	Hameren	43
8.1.9	Maak je eigen brug.....	44
8.1.10	Ring toss.....	45
8.1.11	Touwtrekken	46
8.1.12	Blind uit de knoop.....	47
8.1.13	Evenwicht.....	48
8.1.14	Vind de oplossing.....	49
8.1.15	Zwevende bal.....	50
8.1.16	Haak in.....	51
8.1.17	Maak je lang.....	52
8.1.18	Val niet.....	53
8.1.19	Verplaatsingsmogelijkheden.....	54
8.1.20	Koordlopen.....	55
8.1.21	Tweebenige boom.....	56
8.1.22	Leunen tegen elkaar.....	57
8.1.23	Zoek de balans.....	58
8.1.24	Valt hij of valt hij niet.....	59
8.1.25	Geraak omhoog	60
8.1.26	Reuzen netbal	61
8.1.27	Slinger je rot.....	62
8.1.28	Parcours.....	63
8.2	Denkproeven.....	64
8.2.1	Puzzel: meneer Pinus	64
8.2.2	Scrabble.....	65
8.2.3	Apenhang.....	66
8.2.4	Wat valt, dat ontploft.....	67
8.2.5	Reuzen jenga.....	68
8.3	Bushcraft- en survivalactiviteiten	69
8.3.1	Hut nabouwen	69
8.3.2	Veilig werken met een mes	70
8.3.3	Slijpen	71
8.3.4	Bestek maken	72
8.3.5	Boomzagen.....	73
8.3.6	Survival signalen	74

8.3.7	Water zuiveren	75
8.3.8	Waar rook is, is vuur.....	76
8.3.9	Robin Hood	77
8.3.10	Stenen vuurplaats maken.....	78
8.3.11	Sjorren	79
8.4	Andere activiteiten.....	80
8.4.1	Reuzen katapult	80
8.4.2	Werp goed	81
8.4.3	Boomstamwerpen	82
8.4.4	Inkleding bij Pijnven Expeditie	83
9	Besluit deel 1.....	84
Deel 2:	Ontwerponderzoek.....	85
1	Wandeltocht in Pijnven	85
1.1	Wat is al bezet in Pijnven	86
1.2	Eerste voorstel voor route	88
1.3	Tweede voorstel voor route	89
1.3.1	Digitalisering van het routevoorstel.....	90
1.4	Eindresultaat: derde voorstel van de route	91
1.5	Eindresultaat proeven	92
1.5.1	De reden van de gekozen proeven.....	94
2	Conclusie wandeltocht en proeven.....	95
3	Toelichting route en checkpoints	95
DEEL 3:	Heroriëntering	96
1	Waarom een heroriëntering	96
2	Nieuwe doelgroep	96
3	Nieuwe proeven	96
4	Vergelijking tussen oude en nieuwe ontwikkelingstraject.....	97
5	Lancering	98
6	Conclusie heroriëntering	98
SWOT-analyse		99
Besluit		100
Slotwoord		101
Literatuurlijst		102
Geraadpleegde werken		106
Lijst met afbeeldingen		107
Lijst met tabellen		107

Bijlagen	108
Bijlage 1: Mails	108
Bijlage 1.1: Verzonden mail.....	108
Bijlage 1.2: Antwoord op de verzonden mail.....	109
Bijlage 1.3: Verzonden mail.....	110
Bijlage 1.4: Antwoorden op de verzonden mail.....	113
Bijlage 1.5: Verzonden mail.....	115
Bijlage 1.6: Antwoorden op de verzonden mail.....	116
Bijlage 2: Eindproduct wandeltocht + activiteiten	120
Bijlage 3: Oorspronkelijk draaiboek Pijnven Expeditie	121

Inleiding

Ons leven wordt drukker en drukker. Niet alleen voor de werkende mens maar ook voor de jongeren. De nood om te ontspannen wordt groter. Daarom zoeken steeds meer mensen de natuur op. Alleen, met hun gezin, met vrienden, met hun viervoeter,...

Het is immers bewezen dat je mentale en fysieke welzijn verbetert door te vertoeven in de natuur. (Van den Berg A. (2007))

Bosland is het grootste avonturenbos van Vlaanderen, een gebied van zo'n 26.000 ha groot, gelegen in het noorden van Limburg. (Bosland (z.j.) Informatiegids)

De ideale plek om tot rust te komen, om te ontspannen, te genieten van de mooie natuur of om er te spelen, sporten, wandelen. Zelfs onze kleine superhelden, die de belangrijkste deelnemers zijn, kunnen zich volledig uitleven door op avontuur, op ontdekking te gaan in dit prachtig bos.

Het eerste deel van mijn bachelorproef is een verkennend onderzoek. In dit deel geef ik een overzicht van de activiteiten die reeds aanwezig zijn in Bosland. Ik baseer mij hiervoor op het opgestelde ontwikkeltraject van het projectbureau. Via kwalitatief onderzoek zoek ik welke teambuildingactiviteiten er reeds bestaan in nabijgelegen natuurgebieden en bij private organisaties. Uit dit onderzoek kon ik afleiden dat er voor jongeren tussen 10 en 18 jaar weinig te beleven viel.

Het tweede deel is mijn ontwerponderzoek. Via de verzamelde gegevens uit het eerste deel ontwerp ik in samenwerking met de projectcoördinator van Bosland (Jeroen Clerix) een 'teambuildingwandeling' voor het project "Pijnven Expeditie" in het gebied Pijnven. De plaats waar de teambuilding wandeltocht tot leven moet komen met zijn specifieke opdrachten die de jongeren moeten boeien, uitdagen zodat ook zij meer de natuur gaan opzoeken. Dit ontwerp wordt voorgesteld aan het projectbureau.

In het laatste deel komt de heroriëntering van mijn ontwerp aan bod. Hierin beschrijf ik het nieuwe ontwikkelingstraject en de reden waarom het uitgewerkte ontwerp niet uitgetest wordt.

Deel 1: Verkennend onderzoek

In dit deel beschrijf ik waar mijn bachelorproefonderwerp 'Pijnven Expeditie' vandaan komt. Hoe ik het ontwikkelingstraject bespreek in de verschillende hoofdstukken.

In hoofdstuk 1 beschrijf ik hoe ik ben begonnen aan mijn bachelorproef en met wie ik allemaal te maken kreeg. In hoofdstuk 2 geef ik een beschrijving van Bosland. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de aanwezige wandelactiviteiten en speelbossen in Bosland per gemeente. In hoofdstuk 4 onderzoek ik reeds bestaande (teambuilding)wandelingen. In hoofdstuk 5 onderzoek ik organisaties die bushcraftactiviteiten aanbieden. Hoofdstuk 6 geeft het gekregen advies weer. Hoofdstuk 7 geeft de verschillende proeven weer.

1 Het begin

Het projectbureau van bosland was op zoek naar de uitwerking van een wandeltocht met opdrachten voor jongeren. Dit ontwikkelingstraject is het draaiboek met een overzicht, omschrijving van de geplande taken. De inhoud van mijn bachelorproef is gebaseerd op dit ontwikkelingstraject. U vindt dit terug in bijlage 3.

Een projectbureau was nodig om alle overkoepelende projecten met de nodige deskundigheid in hun opbouw en opvolging te kunnen verwezenlijken.

Het projectbureau bestaat uit 3 voltijdse equivalenten in coördinatie en 1 voltijdse equivalent in administratieve ondersteuning. Het maakt deel uit van de coördinatie cel die zorgt voor een goede onderlinge afstemming op elkaar van een project. Voor de projectpartners vormt het bureau een competentienetwerk voor de projectrealisatie waar het vooral administratief en organisatorisch te werk gaat. De komende jaren wil dit bureau de nadruk leggen op het realiseren van kwaliteitsvolle zichtbaarheid en grotere naambekendheid van Bosland en het uitvoeren van ruimtelijke processen.

Vergaderingen worden ook ondersteund door het projectbureau.

2 Wat is Bosland?

Bosland is het grootste avonturenbos van Vlaanderen waar kinderen de baas zijn. Ouders mogen ook mee, maar alleen als ze braaf zijn.

Deze gigantische natuurkern - gelegen in de gemeenten Hechtel-Eksel, Pelt en de steden Lommel en Peer - ligt in het hart van Noord-Limburg en bestaat uit een 12-tal deelgebieden. Het Project Bosland is een samenwerking van vier gemeentebesturen, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Regionaal Landschap Lage Kempen en Toerisme Limburg.

De bedoeling is om de mooie en kwalitatieve Boslandse natuur te behouden en verder te ontwikkelen, maar ook waar mogelijk open te stellen voor het grote publiek. Daarbij staat duurzame ontwikkeling voorop: Bosland creëert dynamiek vanuit het groen!

Het kindvriendelijkste bos in woord en daad. Bosland wil kinderen bereiken en doet dat door hen persoonlijk te benaderen. Daarom spreekt men in Bosland niet over 'uitstapjes met de kids'. Nee, in Bosland gaan kinderen op Expeditie en vertrekken ze op pad met een Bengelkaart die haast onleesbaar is voor volwassenen. Tijdens het schatzoeken rusten ze uit in een speciale Boslandhangmat!

Want voor de allerkleinsten werden heel wat belevingsvolle producten ontwikkeld: spannende schatzoektochten en geocaches, avontuurlijke speelplekken, ... om er enkele te noemen. Daarnaast is er een enorm aanbod van kwalitatieve routes voor wandelaars, fietsers, mountainbikers en ruiters.

Op zoek naar een leuke suggestie of een vraag over Bosland? Dan kan je altijd bij de Bosland Gastheren en gidsen terecht. De Gastheren zijn ondernemers die na een aartsmoeilijke test deze titel hebben verdiend. Je vindt er onder andere praktische informatie zoals routekaarten, maar ook voor een doe-tip kan je bij hen binnenspringen. De gidsen zijn onze slimmeriken die je alles over de fauna en flora, streekproducten en Boslandarrangementen kunnen vertellen!

Het jaar 2017 was een uitstekend jaar voor Bosland. Door de vele nieuwe projecten die Bosland opricht komen er steeds meer bezoekers over de vloer. Zo kwamen er in totaal maar liefst 351 274 bezoekers in de verschillende wandelgebieden van Limburg. Ook door de nieuwe projecten zoals de vlinderwandeling in Kattenbos, de avonturentocht: "de kleurrijke droom van Bostrol Bobl" in Peer, het nieuw kwaliteits- en belevingsvol wandelnetwerk, de start van het project: fietsen door de bomen zal het aantal bezoekers nog meer gestegen zijn in 2018. Bosland zal zich blijven inzetten voor kwalitatief wandelen in topnatuur voor de creatieve, actieve bezoeker.

Volgens WWF is Bosland een voorbeeldbos. Het kreeg in 20/04/2017 de label voor FSC¹.

(Bosland (2017b) *Bosland is voorbeeldbos*. En Bosland (z.j.) Informatiegids. En Bosland (2018) *Wandelaars in Bosland*.)

¹ Forest Stewardship Council: streeft naar duurzaam en verantwoord bosbeheer

3 Welke activiteiten zijn aanwezig in Bosland?

Wat is het verschil tussen wandelgebieden/wandellussen en wandelnetwerk in Bosland?

Wandelgebieden/wandellussen:

- Wandeltochten in één gebied.
- In het gebied heb je meerdere wandellussen
- Het zijn gemarkeerde wegwijzers die je moet volgen (kleuren, vormen, tekens)
- Bijvoorbeeld: in Pijnven
 - Blauw = 2,4 km
 - Oranje = 6,4 km
 - Rood = 10,2 km

Wandelnetwerk Bosland:

- Verbindt bekende wandelgebieden (Pijnven, Sahara, Grote Hof - Hobos en Resterheide)
- Je kunt zelf de wandelroute samenstellen via de wandelknooppunten
- Dit zijn nummers dat je moet volgen

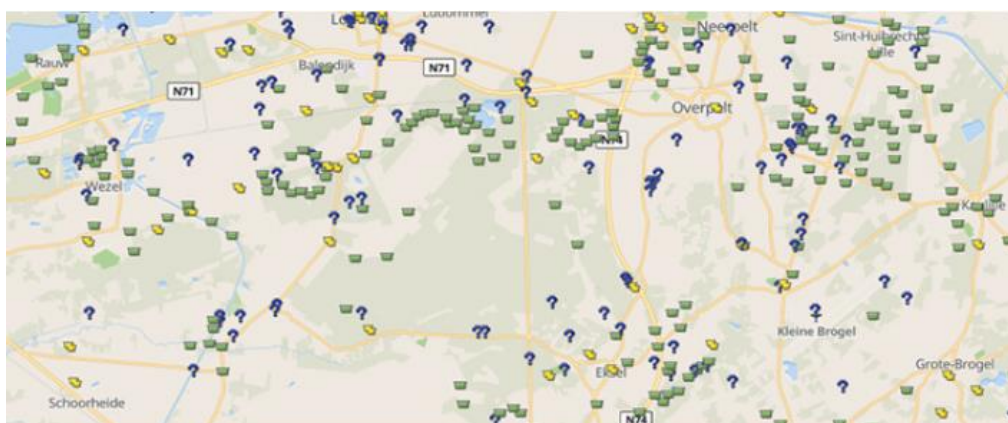

Figuur 1: Gebied Bosland

Er bestaan verschillende wandelroutes. Gewone wandelroutes, wandelroutes voor kinderen (schattenzoektochten, speelbossen, bengelkaart, geocaching, Sahara Expeditie, op avontuur in het bos,...) en wandelroutes die geschikt zijn voor honden, buggy's en rolstoel patiënten.

Wat is geocaching?

Geocaching is een spel waarbij gebruik gemaakt wordt van een GPS ontvanger die als doel heeft de verstopplaats van de schat te vinden dankzij de juiste coördinaten. Soms krijg je een raadsel/opdracht waarmee je de juiste coördinaten moet vinden om verder te kunnen. In Bosland liggen meer dan 45 schatten verborgen.

Figuur 2: Geocaches in Noord-Limburg

Wat is een speelbos in Bosland:

Een speelbos is een bos dat omgetoverd werd tot een groot speelparadijs. Een plek waar de kinderen zich kunnen uitleven.

Wat is de Bengelkaart?

Nieuw sinds oktober 2017 is de Bosland Bengelkaart. Het is een kaart waar alle leuke plekjes en avonturen op staan om Bosland te leren kennen. Door samen met je vriendjes het grote Bosland Bengelspel te spelen met zijn opdrachten, weetjes en spelletjes beleef je 3 dubbel plezier.

Figuur 3: Bengelkaart

De “schatzoektochten” en “op avontuur in het bos” vind je op de Boslandwebsite en in mijn bachelorproef terug onder de rubriek: voor de kinderen.

3.1 Lommel

3.1.1 Sahara

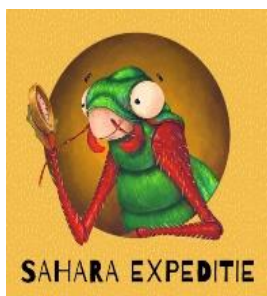
Dit is een mooie plek om te wandelen in een miniatuurwoestijn, rond meertjes en tussen heide, naald- en loofbossen. Ook zijn er speelelementen zoals een grote gladde slang die je doet klimmen en klauteren en een boomleeuwerik die je over alle bomen kan laten vliegen. De wandeltocht is geschikt voor honden. Ook zijn er picknicktafels waar je heerlijk kan uitrusten.

Figuur 4: Collage Sahara

Voor de kinderen:

Hebben ze de **“Sahara Expeditie”**, een belevingswandeling voor kinderen van 6 tot 10 jaar die graag willen speurneuzen samen met “Zeno de Zandloopkever” de Boslandgids. Samen met Zeno vervullen ze geheime opdrachten en vinden ze een schat, een echte beleving.

Figuur 5: Sahara Expeditie

Figuur 6: Schatzoektocht Kapitein Korrel

Ook de avontuurlijke zoektocht: ‘de verdwenen schat van **Kapitein Korrel**’ kan je hier vinden. In de kist bewaarde hij schatten van over de hele wereld maar Kapitein Korrel is zijn schatten kwijt en verdenkt de bewoners van de Lommelse Sahara. Tijdens deze zoektocht leren de kinderen de bewoners van de Sahara kennen.

Bewandel de 144 trappen van de uitkijktoren en kijk op een hoogte van 30 meter 25km ver. Voor wie niet goed durft is er een lager platform waar je op kan gaan kijken.

Figuur 7: Uitzijktoren

3.1.2 Watering

Een beperkt gedeelte van dit natuurgebied is voor het grote publiek toegankelijk. Een ervaren natuurgids neemt je mee door deze unieke fauna en flora. Dankzij het vloeiveidenpad is er een vaste route door de vloeiveiden waar je infobordjes langs je pad kan vinden over het ontstaan van de Watering en waardoor je de vloeiveiden het ganze jaar kan bezoeken.

Figuur 8: Collage Watering

3.1.3 Blauwe Kei - De Maat

Wandelen in de Blauwe Kei - De Maat brengt je door 3 unieke natuurgebieden, elk met hun eigen karakter. Je wandelt er langs loofbossen, hooilanden, ondiepe vijvers en moerassen, heide en vennen. Een wandeling met tevens ook een leuke geschiedenis.

Figuur 9: Collage Blauwe Kei - De Maat

3.1.4 Heuvelse Heide

Tijdens deze wandeling laat je je verrassen door een variatie aan naaldbossen, een heidegebied, het kanaal en een mooie waterplas ontstaan door zandontginning. Wil je nog meer bijleren over de geschiedenis van dit gebied dan kan je het museum De Kolonie bezoeken.

Figuur 10: Collage Heuvelse Heide

3.1.5 Kattenbos

Deze kijkwandeling in dennenbossen en heide draagt een rijke historie mee. Een korenmolen uit 1797, de Leyssensmolen is er een restant van. Tijdens deze ontdekkingsstocht kom je ook langs 10 landschapsspots of kijkpunten. Scherp je oren en luister naar het geluid van het bos.

Deze wandeling is ook geschikt voor rolstoelgebruikers.

Figuur 11: Collage Kattenbos

Voor de kinderen:

In het Lommelse Kattenbos kun je een vlinderwandeling maken met de kinderen. Ze leren er de verschillende stadia van een vlinder kennen op een speelse manier. Onderweg kom je educatieve opdrachtes en belevingselementen tegen.

3.1.6 Kinderwandelingen

1. Het verloren kabouterdorp: hier onderzoeken de kinderen hoe ze de kabouters kunnen helpen. Maar ze moeten ook de vloek van de boze tovenaars verbreken.
2. De gouden kat van Don Quichote: de kinderen moeten de magische gouden kat beschermen tegen de rovers.

3.1.7 Speelbos

1. *Speelbos Kattenbos*: een mysterieuze en magische sprookjeswereld in het bos met natuurconstructies, stepping-stone paden, tunnels en een bostheater
2. *Speelbos Sahara*: een uniek speelbos met wilgenhutten, een natuurlijk speelveld voor balspelen en een ringwerpspel

3.2 Hechtel - Eksel

3.2.1 Pijnven

Een mooi bos om in te wandelen met vier speelweiden, een Vlindervallei en het kunstwerk “De Boom in”. Je vindt er ook hoog in de bomen een boomhut die dienst doet als vergaderlokaal: The Treehouse.

Figuur 12: Collage Pijnven

Voor de kinderen:

Als je wilt wandelen tussen dieren die in dat bos te zien zijn dan zit je hier op de juiste plaats. Tijdens de Bosbewonersroute kom je 10 houten dieren tegen en leer je hoe ze elk op hun manier overleven in de natuur. Je kan door opdrachten uit te voeren hun vaardigheid vergelijken met de jouwe.

3.2.2 Op Teutentocht in Eksel

Ga op tocht doorheen het dorp Eksel met **Thijs de teut**. Op deze interactieve dorpswandeling die je met je smartphone of tablet bewandelt neemt Thijs je mee terug in de tijd. Hij vertelt je wie de teuten waren, hoe ze leefden en wat je vandaag nog allemaal kan zien van dat teutenverleden.

Figuur 13: Thijs de teut

3.2.3 In den Brand

Wandelen in dit zeldzame duinengebied is uniek. De afwisseling in het landschap van hoge duinen tot loofbossen en dennenbossen zorgt voor een bijzonder woongebied voor zeldzame diertjes, mossen en plantjes. Deze wandeltocht is geschikt voor honden.

Figuur 14: Collage In den Brand

Voor de kinderen:

Deze schatzoektocht gaat over **Tommy Twijgman**, een rasechte superheld. Maar hij is zijn superkracht kwijt en hij heeft dringend een nieuwe superheldcape nodig. De kinderen moeten hem helpen. Hij leert daarom de kinderen om beter te kijken en te zoeken naar de bijzondere kenmerken “de superkrachten” van de diertjes en plantjes die er wonen.

Figuur 15: Tommy Twijgman

In dit duinengebied staan 4 uitvergroete versies van insecten die dienen als speeltuigen zoals de rode bosmier, de heidevlinder, de bastaardzandloopkever en de groene zandloopkever. Deze diertjes kan je in het echt tegenkomen tijdens je wandeling in dit duinengebied.

3.2.4 Speelbos

1. *Speelbos Pijnven*: hier kan je in bomen klimmen, kampen bouwen en er zijn 4 speelweiden
2. *Speelbos In den Brand*: de grootste natuurlijke zandbak met vier reuzeninsecten

3.3 Pelt

3.3.1 Grote Hof - Hobos

Dit wandelgebied neemt je mee naar het mysterieuze karakter van dit prachtige landschap dat een rijke geschiedenis meedraagt vanaf de 12de eeuw. De mooiste boom van Vlaanderen 2015 staat in dit bos.

Figuur 16: Collage Grote Hof - Hobos

Voor de kinderen:

Tijdens deze schatzoektocht: 'het vergeten familiegeheim van **Wenke Wortel**' duiken de kinderen samen met de nieuwsgierige Wenke Wortel de geschiedenis in van Pelt om het geheim van haar familie te ontdekken.

Figuur 17: Wenke Wortel

3.3.2 Dommelvallei - Heesakkerpark

Voor de kinderen:

In een afwisselend landschap van natuurreservaten, vennen, heide en bossen kom je molens tegen, kan je een molenmuseum bezoeken en een mysterieus kunstwerk bewonderen. Kinderen kunnen hun energie kwijt in het speellandschap Dommelvallei.

Figuur 18: Collage Dommelvallei - Heesakkerpark

3.3.3 Holven - 't Plat

Wandelen in dit natuurgebied met zijn droge naaldbossen, heidevlaktes die begraasd worden door een kudde schapen en het natte moeras met vennen en vijvers leidt je door een groot paradijs voor libellen, vogels, amfibieën en reptielen. Tijdens deze wandeling mag je je verwachten aan spectaculaire hoogteverschillen. Deze wandeling is ook geschikt voor rolstoelgebruikers.

Figuur 19: Collage Holven - 't Plat

Voor de kinderen:

Een spannende tocht maken door een donker stukje doolhof of door het verleden met mijngangen, karren en de bokkenrijders is heel plezant. Wie weet wie je tegenkomt? Ook kun je ontdekken wie onder de grote dikke wortels woont door het wortelnetwerk te doorkruisen met de hangstaven en wiebelbruggen. De korte wandeling is geschikt voor kinderen en rolstoelgebruikers die tijdens de wandeling de leuke belevingstoestellen willen uitproberen.

3.3.4 Kinderwandelingen

1. De Molenaar die een slag van de molen kreeg. De kinderen helpen het geheugen van de baas van Simon terug te krijgen.
2. Op vlucht voor Drossaard Clerx. De kinderen worden zelf verdacht een boef te zijn en om hun onschuld te bewijzen moeten ze op zoek naar de echte dader.

3.3.5 Speelbos

1. *Speellandschap Dommelvallei – Heesakkerpark*: hier ligt het avontuur diep verscholen in het bos met evenwichtsbalken, takken, een klimmuur in een uitkijktoren en wat water.
2. *Speelbos De Winner*: een droomlocatie om te ravotten, kampen te bouwen, met takken te sleuren, in bomen te klimmen

3.4 Peer

3.4.1 Resterheide

Dit bevindt zich ook in Hechtel - Eksel.

Hier bevinden zich drie wandelingen voor de avontuurlijke en leergierige kinderen. Je kunt spelen en leren van deze evenementen maar ook klimmen op het hindernissenparcours.

Maar er zit in één van de vijvers een monster verstopt genaamd Wazdeddo. Kan jij hem vinden?

Het lieveheersbeestjespad is een korte wandeling geschikt voor rolstoelen en buggy's.

Op het pad van de eekhoortjeskronkel kom je een heel avontuurlijk hindernissenparcours tegen.

Als laatste heb je nog het reigerpad waar je maar liefst 14 leerrijke en speelse elementen tegenkomt. Deze wandeltocht is geschikt voor honden en rolstoelgebruikers.

Figuur 20: Collage Resterheide

Voor de kinderen:

Een schatzoektocht over **Bostrol Bobl** die samen met de kinderen zijn grote droom wil gaan waarmaken, namelijk een regenboog zien. De kinderen worden uitgedaagd met opdrachten en hindernissen en krijgen zo de kans om de dieren en planten van Resterheide te leren kennen.

Figuur 21: Bostrol Bobl

3.4.2 Hoksent - Molhem

Wandel door een uniek natuurgebied waar de Dommelvallei centraal staat. Je wandelt door een rijk en gevarieerd landschap van bossen en heikanten, langs de historische en belevingsvolle site van grafheuvels. In dit stukje groen kan je genieten van de rust en stilte die er heerst.

Figuur 22: Collage Hoksent - Molhem

3.5 Conclusie wandeltochten

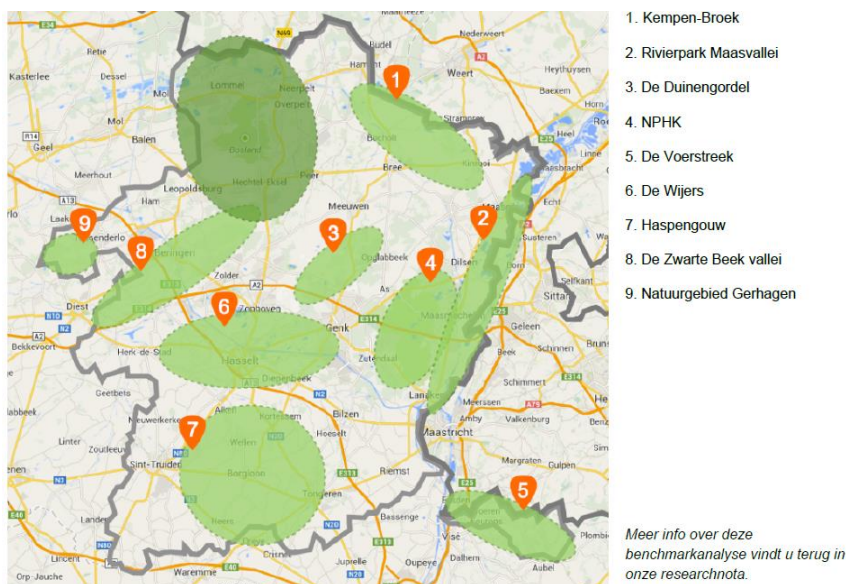
Avontuurlijke, speelse, leerrijke wandelingen op niveau van jonge kinderen zijn er in Bosland voldoende aanwezig. Ook volwassenen komen volledig aan hun trekken. Enkel onze tieners, jong volwassenen vallen uit de boot. Voor hen zijn er nog geen uitdagende, actieve wandelingen ontwikkeld.

4 Onderzoek naar reeds bestaande (teambuilding)wandelingen

Aangezien uit de conclusie van de activiteiten in Bosland blijkt dat er geen activiteiten voor de jongeren zijn (zie conclusie). Ben ik via kwalitatief onderzoek (websites en bevraging) gaan bekijken of er op andere plaatsen reeds teambuildingwandelingen bestaan. Hiervoor heb ik gekeken naar natuurgebieden in de buurt en andere organisaties. Binnen de organisaties heb ik nog een aparte lijst bekeken van organisaties die zich bezig houden met bushcraftactiviteiten. De vetgedrukte tekst is meer dan alleen een wandeltocht. Hier worden ook activiteiten georganiseerd.

4.1 Aanbod van teambuildingwandelingen in andere natuurgebieden

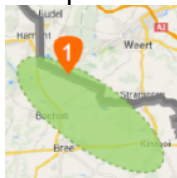
4.1.1 Limburg

Figuur 23: Limburg gebieden onderzoek

Gebied

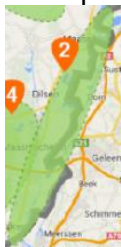
Kempen-Broek

Aanwezig:

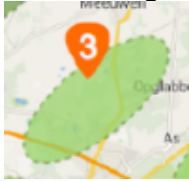
- mogelijkheid tot een wandeltocht
- je kunt op stap gaan als een verkenner

Rivierpark Maasvallei

- mogelijkheid tot een wandeltocht
- excursies uitvoeren

De Duinengordel

- mogelijkheid tot een wandeltocht met of zonder gids
- leerrijke excursies uitvoeren
- geocaching is hier ook mogelijk, vind zo de schatten

NPHK

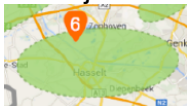
- mogelijkheid tot een wandeltocht
- **ook zijn hier rangers die teambuildingactiviteiten organiseren vanaf 6 tot 96 jaar**
- **het ecotron mysterie → samenwerken om het mysterie te ontrafelen waarom/hoe de klimaatverandering werkt**
- **samenwerken om vuur te maken, broodje te bakken**
- **schattentochten met GPS**
- **samenwerken om de natuur zuiver en netjes te behouden (maaïen, snoeien,...)**

De Voerstreek

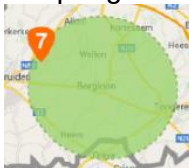
- mogelijkheid tot een wandeltocht
- themawandelingen voor kinderen

De Wijers

- mogelijkheid tot een wandeltocht
- informatie over de dieren en planten onderweg

Haspengouw

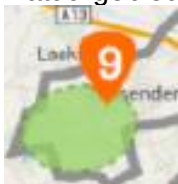
- mogelijkheid tot een wandeltocht
- wandelingen i.v.m. de natuur en omgeving

De Zwarte Beek vallei

- mogelijkheid tot verschillende lengtes van routes om te wandelen

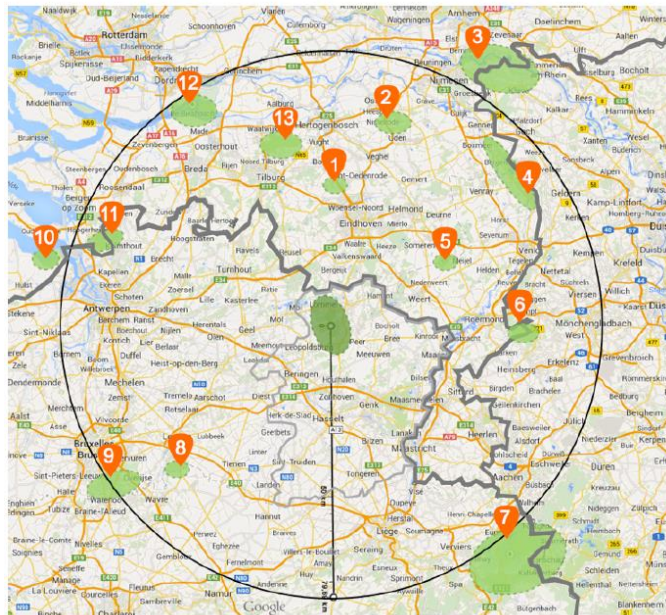
Natuurgebied Gerhagen

- mogelijkheid tot verschillende wandeltochten

Tabel 1: Aanbod in Limburg

4.1.2 België/Nederland

1. Het Groene Woud
2. De Maashorst
3. De Gelderse Poort
4. De Maasduinen
5. De Grootte Peel
6. De Meinweg
7. Hautes Fagnes
8. Meerdaalwoud en Heverleebos
9. Zoniënwoud
10. Verloren land van Saeftinghe
11. De Zoom - Kalmthoutse Heide
12. De Biesbosch
13. Loonse en Drunense Duinen

Figuur 24: België/Nederland gebieden onderzoek

Gebied

Het Groene Woud (NL)

Aanwezig:

- mogelijkheid tot een wandeltocht tussen bomen, rivieren, weilanden en moerassen

De Maashorst (NL)

- mogelijkheid tot verschillende wandeltochten
- natuur- en milieueducatie tijdens de tochten

De Gelderse Poort (NL)

- mogelijkheid tot verschillende wandeltochten

De Maasduinen (NL)

- mogelijkheid tot verschillende wandeltochten
- wandeltochten voor kinderen
- verschillende excursies met thema's en gidsen die je moet reserveren
- **er zijn kinderactiviteiten voorzien van minimum 4 tot maximum 12 jaar. Op spelenderwijs leren de kinderen over de natuur, dieren,...**

De Groote Peel (NL)

- verschillende excursies met of zonder gids
- **er zijn kinderactiviteiten voorzien met en zonder gids van minimum 6 tot maximum 12 jaar**
- **er bestaan ook junior rangers. Dit zijn jongeren vanaf 12 jaar die leren over de natuur en het werk van een “ranger” zoals een goede boswachter.**

De Meinweg (NL)

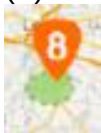
- excursies zijn in de aanbieding waar je veel van kan leren
- **de kinderactiviteiten zijn elke woensdag vanaf 7 jaar om op een leuke manier te leren over de natuur**
- **ook hier zijn junior rangers die de jongeren vanaf 12 jaar willen ontvangen voor alle weetjes van een boswachter**

Hautes Fagnes (B)

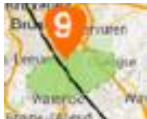
- een leuke wandeltocht door de flora en fauna in dit gebied

Meerdaalwoud en Heverleebos (B)

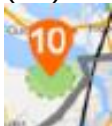
- **nieuw → een bos natuurkamp met techniek- en wetenschapsacademie van 9 tot 12 jaar**
- **ze hebben ook een ‘doode bemde zomerkamp’. Dit is geschikt voor jongeren vanaf 16 jaar die interesse in de natuur hebben en een handje willen helpen bij een natuurreservaat**
- educatieve deelnemingen zijn mogelijk

Zoniënwoud (B)

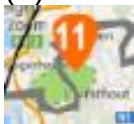
- mogelijkheid tot verschillende wandeltochten voor u en voor de kinderen

Verloren land van Saeftinghe (NL)

- **voor kinderen van 5 tot en met 12 jaar die op een speelse manier dingen willen ontdekken en leren over de natuur**
- excursies om bij te leren

De Zoom - Kalmthoutse Heide (B)

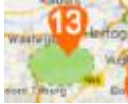
- educatieve wandelingen zijn mogelijk

De Biesbosch (NL)

- mogelijkheid tot verschillende wandeltochten

Loonse en Drunense Duinen (NL)

- **excursies op maat → 'Fit & fun' is er in aanbieding. Hier combineren ze leerrijke activiteiten en geven ze ook teambuilding**
- Wandelingen door de mooie duinen

Tabel 2: Aanbod in België/Nederland

4.2 Andere initiatieven

4.2.1 The Teamchallenge in de Ardennen

In de Ardennen hebben ze verschillende teambuildingactiviteiten gecombineerd met een wandeltocht. Doorheen de wandeltocht moeten ze de weg vinden via een GPS. Soms komen ze obstakels tegen die ze met het hele team moeten overwinnen. Als ze de volledige wandeltocht hebben gehaald krijgen ze nog teambuildingsproeven, los van de wandeltocht.

4.2.2 The dropping game

The dropping game heeft verschillende teambuildingactiviteiten. Je kan dit spelen op verschillende plaatsen in België. Als team moet je op je eindpunt geraken. Onderweg moet je telkens een opdracht vervullen om via een paswoord het vervolg van je route te bekomen.

4.2.3 Forest & Fun in Bosland

De ondernemer Forest & Fun in Bosland heeft verschillende groeps- en teambuildingactiviteiten in de aanbieding.

- Verschillende 4/5 daagse fietstochten.
- 'Think-games' waar iedereen zijn sterkste kant naar boven haalt om samen succes te kunnen boeken.
- 'Pelter Puzzle': een mix tussen 'teambuilding' en 'escaping'.
- 'Checkpoint walk' wandel je samen met je vrienden, een kompas en een kaart door Bosland en ontdek je allerlei weetjes bij elke checkpoint.
- 'Zet het op Kodak' wandel je doorheen Bosland in 2 groepen en maak je de mooiste foto's. Eén groep met kodak, de andere met smartphone terwijl de opdrachten hetzelfde zijn.
- 'Vang de Bokkerijders': adhv codes, een plattegrond en een kompas de overgebleven Bokkerijder proberen te vangen.
- 'Escape the forest': mbv een walkietalkie en een kaartje met de begroeiing in dat gebied probeer je je opgesloten vrienden te vinden.

4.2.4 Dynamic Outdoor Experience (DOE)!

Bij 'DOE' hebben ze 5 verschillende teambuildingactiviteiten. Elke activiteit krijgt een waardering op de onderdelen: sportief, creatief en durf. In elk activiteitenpakket zitten verschillende activiteiten die je kan doen. Het zijn vaak activiteiten die je niet kan combineren met een wandeltocht.

- 'Teambuilding 1': stuntvalmat, pendule, real teambuilding, kantelmuur, bamboestieken, different movements, shoot out.
- 'Teambuilding 2': stuntvalmat, monkey climbing, tangram, slingerbal, da Vinci brug, aquaduct, vijf DOE! games.
- 'Teambuilding 3': stuntvalmat, pendule +, monkey climbing, real teambuilding, tangram, kantelmuur, slingerbal, bamboestieken, da Vinci brug, different movements, aquaduct, shoot out, vijf DOE! games.
- 'Teambuilding 4': a la carte mini, zelf 9 activiteiten uit teambuilding 1 + 2 kiezen.
- 'Teambuilding 5': a la carte maxi, zelf 11 activiteiten uit teambuilding 1 + 2 kiezen.

4.2.5 Leuven insideout

In Leuven combineren ze graag geleide kant en klare wandelingen met andere activiteiten zoals escaperoom of lasershooting,.... Dit is niet waar Bosland naar op zoek is.

4.2.6 TeambuildingGuide

TeambuildingGuide biedt je creatieve, indoor, outdoor, culinaire teambuildingsideeën, citygames, workshops, team learning en themafeesten. Bij verschillende outdoor activiteiten vind je teambuildingactiviteiten terug.

Adventure Trail in West-Vlaanderen: hier gaan ze wandelen en moeten ze onderweg door kennis en vaardigheden (creativiteit, kracht, lenigheid, coördinatie,...) verschillende natuurlijke hindernissen overwinnen. Samenwerking en overleg spelen een grote rol.

Deze activiteiten zijn enkel geschikt voor bedrijven.

4.3 Conclusie gebiedenonderzoek

Wandeltochten vind je overal terug in België en Nederland. Ieder met zijn kwaliteiten op vlak van fauna en flora of zijn landschappelijke gesteldheid.

Zowel op educatief als op sportief vlak zijn er voldoende activiteiten voor jonge kinderen en volwassenen, maar onze tieners vallen toch weer een beetje uit de boot.

Bij ons in de buurt kunnen zij enkel bij NPHK terecht voor een tocht die iets boeiender, iets avontuurlijker is. Iets verder kunnen ze terecht in de Loonse en Drunense Duinen.

Ook voor teambuildingactiviteiten kun je op verschillende plaatsen terecht, maar hier missen we dan weer een uitgestippelde wandeling die je door de natuur leidt. Dikwijls zijn de teambuildingactiviteiten bedoeld voor bedrijven waardoor onze jongeren ook hier niet terecht kunnen. Uit dit onderzoek blijkt dus dat de combinatie van wandelen met onderweg samen natuurlijke hindernissen overwinnen moeilijk te vinden is. Dat een uitdagende, avontuurlijke tocht voor tieners geen overbodige luxe is, is wel duidelijk. Bosland wil voor deze doelgroep iets uitdagends zoeken, uitwerken.

5 Onderzoek naar organisaties die bushcraftactiviteiten aanbieden

Bushcraft zijn natuurlijke vaardigheden die je kan aanleren en ontwikkelen en die je kan gebruiken om met relatief weinig middelen comfortabel te verblijven in de natuur. Het is leven in, van en met de natuur met tevens respect voor die natuur.

Bushcraft is niet hetzelfde als survival. Survival is eigenlijk overleven, zo lang mogelijk in leven blijven in de natuur meestal onder minder comfortabele omstandigheden tot je weer de bewoonde wereld bereikt of tot je gered wordt.

Ik heb bushcraftorganisaties onderzocht omdat het meer in trek is dan vroeger. De jeugd is meer geïnteresseerd in het vertoeven in de natuur als het gekoppeld is aan een activiteit. Vuur maken, een pijl en boog van natuurmateriaal maken spreekt veel meer aan dan een gewone wandeling maken. Er moet een bepaalde uitdaging aanwezig zijn om naar buiten te willen gaan. Uit een recente documentaire 'Kinderen leren leven met de natuur tijdens bushcraft-works' blijkt dat steeds meer organisaties bushcraft aanbieden (2018,VRT). (Outdoorinfo (z.j.) *Introductie in bushcraft*.)

5.1 Woodkid vzw

Woodkid vzw is een organisatie die jongeren weer zin geeft om buiten te spelen, te ravotten, samen te werken. Die je leert je plan te trekken, je eigen talenten te ontdekken, dingen uit te proberen zonder schrik te hebben iets fout te doen. Alles wordt aangeleerd op een spelende manier.

Woodkid biedt 4 pakketten aan:

1. Woodkid bestaat uit 3 onderdelen voor kinderen.
 - a. Groen geweld: kinderen tussen 6 en 12 jaar bouwen kampen, maken avontuurlijke tochten, spelen spannende spelletjes en mogen 1 nachtje in hun zelfgebouwde kamp overnachten.
 - b. Lasergame kan buiten tussen de bomen of binnen.
 - c. Avontuurlijke bosspelen uit het grote WoodKid bosspelenboek: spelletjes spelen die allemaal de moeite waard zijn.
2. Woodkit heeft 2 aanbiedingen:
 - a. woodkit voor scholen en gemeenten: je kan kiezen uit een groot aanbod aan avontuurlijke workshops (o.a.: boslympische spelen, target, één voor allen, allen voor één, boomklimmen, highlandgames,..) die je kan gebruiken voor sportdagen, buitenspeeldag, evenementen,...
 - b. woodkit voor verjaardagsfeestjes: hier kan je kiezen uit 6 thema's: o.a.: vanden in het museum, orientatietoet,...
3. WoodPackaga is een project dat in samenspraak met de leerkrachten leerrijke activiteiten zoekt om de leerstof op een speelse manier aan te bieden.
4. WoodSpecials zijn unieke, eenmalige activiteiten die speciaal georganiseerd worden om als gezin aan deel te nemen of voor de stoere papa's die samen met hun kinderen avonturen willen beleven. Het zijn weekends waar men leert leven in en met de natuur.

5.2 Jeugdbond voor natuur en milieu

JNM is een Vlaamse en Brusselse jeugdbeweging met jongeren van 7 tem 26 jaar die zich verdiepen in de natuur. Ze doen aan natuurbeheer, natuurstudie, milieubescherming, denken na over de diversiteit van het planten- en dierenrijk, werken rond een milieuthema zoals ecologische voeding. De zomerkampen vormen het hoogtepunt van hun activiteiten waar de handen uit de mouwen worden gestoken en ook plezier wordt beleefd.

JNM werkt vaak samen met Natuurpunt.

5.3 Globe-adventures

Globe-adventures is geschikt als teambuilding en bedrijfs-evenement met een leerrijk en interessant aanbod voor een workshop over bushcraft en survival skills. Activiteiten zijn oa: buiten koken, 4 in 1 als survival tool, aan de hand van kaart en kompas/coördinaten zich kunnen oriënteren, vuurtechnieken leren, klimmuur en nog veel meer.

5.4 Stichting Bushcraft

De Stichting Bushcraft organiseert Bushcraftweekends waar een 150-200 tal bushcrafters samenkomen om bij te leren en van elkaar te leren over de verschillende bushcrafttechnieken. Het kan gaan over 'harde' technieken zoals het zuiveren van water, vuur maken zonder lucifers, hoe omgaan met een bijl,... of over 'zachte' technieken zoals het verwerken van wol of het herkennen van diersporen en vogeltaal. Afhankelijk van je kennis en vaardigheden kan je deelnemen aan de workshops op Kids niveau, makkelijk, gemiddeld of gevorderd niveau.

Figuur 25: Stichting Bushcraft logo

5.5 In2nature

In2nature laat jong en oud de natuur weer herontdekken door de kennis bij te brengen dat je van de natuur een proviandkast kan maken, denk maar aan eetbare planten, of een medicijnendoos, denkend aan medicale kruiden. Dat de natuur je water, vuur en onderdak geeft. En dat het een wereld vol spelletjes en werktuigen is; denk maar aan pijl en boog, een lepel uit hout snijden.

Scholen kunnen hier gebruik van maken om meer te leren over de natuur, meer te beleven in de natuur door bos- en natuurwandeltochten, door unieke ervaringen op te doen bij bushcraft4kids, door lessen over vogels,...

Ook gezinnen, verenigingen en bedrijven kunnen aangepaste programma's volgen die bushcraft gerelateerd zijn.

5.6 Bushcraft West

VZW Bushcraft West wil zijn passie voor de natuur en bushcraft delen met anderen. Met de nodige kennis en vaardigheden en met veel respect voor de natuur leren leven met en in de natuur.

Bushcraft West biedt verschillende activiteiten aan zoals woudlopercursus waar je leert sjorren, hutten bouwen, veilig vuur maken,... verschillende workshops zoals lepel snijden, kampvuur koken,... en weekends voor verschillende leeftijden waar je veilig leert werken met mes, zaag, bijl, vuurtechnieken, soorten hutten maken...

5.7 Living by Nature

Living by Nature is een wildernisschool die je leert je thuisvoelen in de natuur zonder de moderne middelen maar door gebruik te maken van de natuur en natuurlijke materialen. De wildernisschool brengt je verschillende vaardigheden bij om te leven in de wildernis. Ze organiseren bushcraftdagen waar je de basisprincipes leert over bushcraft. Maar je leert ook slachten en primitief koken zoals onze voorouders, primitief vuur maken, diersporen herkennen, vallen maken en ze vaststrikken, kaartlezen en kompas gebruiken, leren navigeren op natuurelementen, leren slijpen. Tijdens deze cursussen wordt er veel kennis overgebracht.

Bij de bushcraft weekends zijn er 3 cursussen waar je je kennis en vaardigheden kan verbeteren en vergroten.

Er is een mogelijkheid om te gaan kanovaren in Duitsland als weekenduitstap en ze bieden winterbivakkeren aan in Frankrijk waar ze alle technieken gaan toepassen in de natuur. Ook zijn er bushcraft weken voorzien. Deze gaan door in België en Noorwegen. Er is een expeditie in Schotland, een kanotocht in Zweden en Lapland. Je kan ook als jager een week jagen in de natuur. In die weken leren ze alle survival- en bushcrafttechnieken die ze hebben geleerd toe te passen zodat je je comfortabel en één voelt in, met de natuur.

5.8 Rewilding

Bij Rewilding staat de natuurbeleving centraal.

Zij organiseren ouder-kind expedities waarbij de ouders met hun kinderen de natuur intrekken en onvergetelijke momenten beleven.

Wildplukken is een workshop die zij organiseren en waar de deelnemers na de nodige kennis verworven te hebben eetbare planten gaan zoeken in de natuur.

Ook organiseren zij bushcraft met een uiteenlopend aanbod van activiteiten zoals mes-technieken, vuur maken, primitief vissen jagen,... alsook een bushcraft weekend.

5.9 Conclusie bushcraft organisaties

Bushcraft is voor veel mensen een manier om dicht bij de natuur te staan met daarbij het grootste respect voor de natuur, de omgeving en duurzaamheid.

Wij kunnen zeggen dat er voldoende bushcraftorganisaties zijn waar kinderen, jongeren en volwassenen zich één kunnen voelen met de natuur.

Bosland kan de basisprincipes van bushcraft aanbieden en aanleren maar kan ze in de natuur niet allemaal toepassen omdat er o.a. geen toelating wordt gegeven om vuur te maken in het Pijnven.

6 Bevragingen

Bij dit gedeelte verwerk ik advies die ik doorheen mijn bachelorproef heb gekregen van alle contactpersonen en het opzoekwerk. Ook heb ik de mogelijke concurrenten van het nieuw project 'Pijnven Expeditie' in Bosland vermeld.

6.1 Advies van contacten

Tijdens het werken aan mijn bachelorproef heb ik verschillende contacten gelegd met andere personen. Niet iedereen reageerde op mijn mails.

Hieronder staan alle e-mailadressen van de personen die ik gecontacteerd heb:

Organisatie	Contactpersoon	Aangehaalde organisaties
IVN Limburg (NL)	Cindy Nordhausen	X
IVN Junior Rangers (NL)	Junior Rangers	X
Toerisme Limburg vzw	Beckers Hilde Els Jorissen	X
Duinengordel (B)	Projectbureau Duinengordel	X
Nationaal Park Hoge Kempen (B)	Bureel NPHK	X
De voerstreek (B)	Bureel De Voerstreek	X
De wijers (B)	Bureel Regionaal Landschap Lage Kempen	X
Haspengouw (B)	Regionaal Landschap Haspengouw	X
Natuurgebied Gerhagen (B)	Bureel Gerhagen	X
Maasduinen (NL)	Bureel Maasduinen	X
Nationaal Park De Grote Peel (NL)	Bureel De Grote Peel	X
Nationaal Park De Meinweg (NL)	Sylvia Spierts-Brouwer Thea Peters	X
Zoniënwood (B)	Coördinatieteam Zoniënwood	X
Bezoekerscentrum Saeftinghe (NL)	Carla van Dueren	X
Parkschap Nationaal Park De Biesbosch (NL)	Bureel De Biesbosch	X
Loonse en Drunense Duinen (NL)	Marion de Cocq	X
Dommelvallei (B)	Robert van Dingenen	X
Spartastappers Ardozie VZW	Carine Galle Dany Vanhalewyn	
Wandelsport Vlaanderen VZW	Roel Soors	
A.S.Adventure	Greet Anthoni Filip Hebbrecht	
Boris - Trekkers VZW	Rita De Schepper Ingrid Filliers	
Out Door School	Bureel OutDoorSchool	
Natuurpunt Noord Limburg (Hechtel – Eksel)	Jan Leroy Krista Bovens Rani Vandenberk	
Natuurpunt Noord Limburg (Lommel)	Albert Jansen Ludo Vreys	

Tabel 3: Contacten organisaties

Ik heb nog andere e-mails verstuurd via sites. Ook heb ik telefonisch contact gehad met organisaties maar werd vaak doorgestuurd. Het is niet evident om antwoorden te bekomen. De verzonden mails en verkregen antwoorden vindt u terug in bijlage 1.

6.1.1 Advies omtrent wandeltochten

Voor informatie over wandeltochten heb ik verschillende wandelclubs, Vzw's en andere organisaties die wandeltochten organiseren gecontacteerd.

Natuurpunt heeft me telefonisch tips gegeven:

- Als je zelf een wandeling maakt, moet er beleving in gestoken worden, waar de wandelaars opdrachten kunnen doen
- Het is waardevoller, een meerwaarde als je dingen zelf beleeft
- Een verhaal kan een meerwaarde zijn in de natuur
- Het doel van een traditionele wandeling doorbreken en echt leven zoals je in een bos leeft
- Bushcraft leer je het best als je in de natuur overnacht en zelf voor je eten en drinken moet zorgen, hierbij is een weekend een aanrader

6.1.2 Advies omtrent jongeren

Voor informatie over jongeren heb ik verschillende organisaties en gidsen gecontacteerd.

Ik heb telefonisch contact gehad met Toerisme Limburg, hun grootste tip was: zoek een wandeling waar veel beleving in zit, zodat de jongeren geboeid blijven. Iets uitdagends wat nog niet veel voorkomt, iets nieuws voor de regio.

6.2 Advies omtrent teambuildingactiviteiten

Tips om een goede wandeling en teambuildingactiviteiten te organiseren; waar we zeker op moeten letten:

- Beleving voorzien
- Kies voor een ruim publiek en activiteiten waar veel vraag naar is
- Houd een beetje spanning over wat ze moeten gaan doen, verklap nog niet alles in details. The best surprise is no surprise
- Meld als het geschikt is voor zwangere vrouwen, patiënten, ...
- Neem de deelnemers niet in de maling
- Klein EHBO-kit is altijd handig om mee te hebben
- Denk na over het doel wat je wilt bereiken, een toffe groepssfeer,...
- Beloning is een meerwaarde voor de doelgroep, als ze de beloning ergens neerzetten kunnen ze vaak terug denken aan de leuke momenten
- Zorg voor variatie bij uitdagingen, zodat iedereen zijn sterke kant kan laten zien

7 Concurrentie

Bosland zoekt een combinatie van een wandeling met teambuildingactiviteiten. Dit concept ben ik tijdens mijn onderzoek zeer weinig tegengekomen. De combinatie komt dus weinig voor in België en buurlanden. Enkel in NPHK, 45 minuten van Pijnven verwijderd, en in de Loonse Drunense Duinen, wel verder van Pijnven weg, kan je terecht.

Ik heb wel veel wandelingen in mooie natuurgebieden gezien. Wandeltochten die georganiseerd zijn met een opdracht zoals een schatzoektocht of met een GPS systeem te werk gaan. Maar niks uitdagends wat voor jongeren tussen 10 tot 18 jaar geschikt kan zijn. Een gewone wandeltocht is te 'saai' voor deze doelgroep, ze willen iets hebben wat hun beleving prikkelt, hun uitdagingen biedt. Opdrachten die ze niet elke dag doen zoals o.a. teambuildingopdrachten.

Teambuildingactiviteiten op zich vind je voldoende in België. Iedere organisatie biedt veel avontuurlijke activiteiten die aan die doelgroep voldoen en waarvan de activiteiten die doelgroep boeien. Maar ook hier is de combinatie wandelen met onderweg teambuildingactiviteiten zeer zelden te vinden, enkel in West-Vlaanderen kunnen de jongeren een 'Adventure Trail' doen.

Voor bushcraft of survival is het aanbod ook groot. De organisaties bieden voor een breed publiek een heel uitgebreid programma met elk hun specialiteiten. Maar de combinatie van een wandeltocht met teambuildingactiviteiten en daarbij een beetje educatie van bushcraft of survival was niet te vinden. Bij deze organisaties over bushcraft gaat het alleen maar over leven in en met de natuur. De deelnemers moeten uiteraard wel als één team samenwerken om eten, drinken te vinden, vuur enz. te maken maar dit is geen echte teambuildingactiviteit waar Bosland naar op zoek is. Bosland kan ook niet uitblinken in bushcraft tijdens de wandeltocht omdat ze geen water of vuur kunnen aanbieden.

7.1.1 Conclusie Concurrentie

We kunnen dus stellen dat als Bosland een wandeling met onderweg het uitvoeren van teambuildingactiviteiten zou maken, ze weinig tot geen concurrentie hebben.

8 Proeven

De proeven heb ik onderverdeeld in verschillende thema's: teambuildingproeven (7.1), denkproeven (7.2), bushcraft- en survivalactiviteiten (7.3) en andere activiteiten (7.4). De materialen die gebruikt worden bij de verschillende proeven moeten zoveel mogelijk bestaan uit natuurlijke materialen.

8.1 Teambuildingproeven

8.1.1 Boompiramide

Omschrijving:

De deelnemers proberen per team een piramide te maken tegen een boom door elkaar te ondersteunen. De hoogste, mooiste wint.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 12

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Bomen

8.1.2 Hoepel doorgeven

Omschrijving:

De deelnemers staan in een kring met de handen vast. Er wordt een hoepel doorgegeven zonder de handen los te laten.

Het doel kan zijn de hoepel zo snel mogelijk 1 of 2 x rondgeven of per tijd.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 10

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Aankoop houten hoepels

Materiaal:

Houten hoepels

8.1.3 Rabbit hole

Omschrijving:

Met zo veel mogelijk deelnemers in de hoepel gaan staan zonder dat de hoepel van de kegels valt. Daarna gaan ze er ook weer allemaal uit zonder dat de hoepel valt.

Doelgroep:

Jongere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 4

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf en aankoop

Materiaal:

Kegels en hoepels

8.1.4 Blind vertrouwen

Omschrijving:

1 niet geblinddoekte deelnemer leidt de geblinddoekte deelnemers zo snel mogelijk naar de finish.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 10

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Blinddoeken

Omschrijving:

1 deelnemer is geblinddoekt en moet zo snel mogelijk een parcours afleggen met behulp van de uitleg van zijn teamgenoten.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 10

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf en aankopen

Materiaal:

Blinddoeken en een parcours

8.1.5 Spinnenweb

Omschrijving:

Met hulp van elkaar proberen alle deelnemers door een spinnenweb te geraken, zonder het spinnenweb zelf aan te raken.

De mogelijkheid bestaat dat er 2 deelnemers van de groep er niet door moeten.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

2 bomen kort bij elkaar, touw of lint

8.1.6 Doorgeefbal

Omschrijving:

4 personen hebben ieder het einde van 1 stok vast met 1 hand, andere hand op de rug. (de foto is anders)
Je moet een bal naar de overkant verplaatsen met behulp van de stokken.
De bal mag niet vallen anders herbeginnen. (de deelnemers kunnen kiezen of ze 1 of meerdere ballen tegelijk overbrengen)

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 4

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Stokken en ballen

Omschrijving:

2 personen hebben de uiteinden van de touwen (of buizen, stokken) vast en proberen de bal in een mandje te laten vallen door op het juiste moment de touwen te openen.
Proberen voor het snelst alle ballen in het mandje te krijgen of wie heeft er het grootst aantal ballen in het mandje liggen na een bepaalde tijd.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 4

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Touwen (buizen, stokken), mandjes en ballen

8.1.7 Pass the water

Omschrijving:

De deelnemers proberen zoveel mogelijk water door te geven zoals op de foto te zien is. Wie op het einde het meeste water heeft verzameld wint.
Een regel: ze mogen de bekertjes niet tegen elkaar aan houden.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 10

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Aankoop

Materiaal:

Water, bekertjes of hoedjes met een soort beker op

8.1.8 Hameren

Omschrijving:

De deelnemers proberen een nagel met de hamer in een stuk boomstam te slaan. Dit kan om te snelst of wie in een bepaalde tijd het grootste aantal nagels in de stam kan slaan.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 4

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Nagels, hamers en 2 korte stronken hout

8.1.9 Maak je eigen brug

Omschrijving:

Door de rail te bewegen moeten de deelnemers de bal zo snel mogelijk naar het einde laten rollen zonder dat hij valt.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 10

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Aankoop

Materiaal:

Buizen van verschillende maten om deze constructie op foto te maken en een bal

8.1.10 Ring toss

Omschrijving:

De deelnemers proberen zo snel mogelijk om beurt vanop een bepaalde afstand alle ringen rond een deelnemer te gooien. Houten hoepels kan je als natuurlijk materiaal gebruiken maar dan hoepels rond een paaltje gooien.

Doelgroep:

jongere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Aankoop

Materiaal:

Zwembanden, fietsbanden

8.1.11 Touwtrekken

Omschrijving:

De deelnemers proberen het andere team naar hun kant te trekken of staand op een krat de andere uit evenwicht trekken.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Kratten, planken en trektouw

Omschrijving:

De deelnemers proberen een gewicht (everzwijn) naar hun kant te trekken.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Aankopen

Materiaal:

Everzwijn en trektouw

8.1.12 Blind uit de knoop

Omschrijving:

Alle deelnemers worden geblinddoekt en hebben een stuk van een lang touw vast dat in de knoop zit. Ze moeten dit geblinddoekt ontknopen. Eventueel met hulp van 1 deelnemer die kan kijken.

Doelgroep:

Oudere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 8

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Blinddoeken en een touw

8.1.13 Evenwicht

Omschrijving:

De deelnemers proberen met behulp van touwtjes die aan een plaat hangen, de plaat zo te bewegen dat de bal in het gat valt en niet op de grond.

OF de bal(len) in het gat van zijn kleur proberen te rollen

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 8

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Ronde lichte schijf of vierkant met één of meer gaten in, touwen en balletjes

8.1.14 Vind de oplossing

Omschrijving:

De deelnemers proberen de bal zo snel mogelijk uit het doolhof te krijgen door de plaat zo te bewegen met behulp van touwen.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 8

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Een plaat met een doolhof patroon, touwen en een balletje

Omschrijving:

De deelnemers proberen de inhoud van het flesje in de emmer te gieten door op de juiste manier aan de touwtjes te trekken.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 8

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Een constructie met een vol flesje, emmer, touwen en een balletje

8.1.15 Zwevende bal

Omschrijving:

Met behulp van touwen de bal die op een plaatje ligt verbonden met de touwen een bepaalde afstand afleggen zonder de bal te laten vallen.
OF staand in een kring verplaatsen naar links of rechts.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 3

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Licht plankje, balletjes en touwen

8.1.16 Haak in

Omschrijving:

De deelnemers proberen het haakje vastgemaakt aan de touwen door een lus van een blokje te krijgen en dit naast de plaat te zetten.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 4

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Touwen, haakjes en blokjes met een oog

8.1.17 Maak je lang

Omschrijving:

Met behulp van een touw dat andere deelnemers aan het uiteinde vasthouden probeert 1 deelnemer hangend aan dat touw balletjes uit de emmer te halen zonder het verboden gebied te betreden, te raken.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 10

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Een afgebakende ruimte, een startlijn, een emmer/pot in het midden, balletjes en een stevig touw

8.1.18 Val niet

Omschrijving:

- Met behulp van een aantal blokjes op bepaalde afstanden en enkele planken zo snel mogelijk een weg zoeken naar de overkant zonder de grond te raken.
- Of met behulp van kratten (2, 3,... minder dan het aantal deelnemers) die je doorgeeft een afstand overbruggen zonder dat een deelnemer de grond raakt.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf of aankoop

Materiaal:

Boomschijven, planken, balken, paletten, bierkratten

8.1.19 Verplaatsingsmogelijkheden

Omschrijving:

Via verschillende manieren kunnen de deelnemers een afstand overbruggen en dit zonder de grond te raken.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Teambuilding

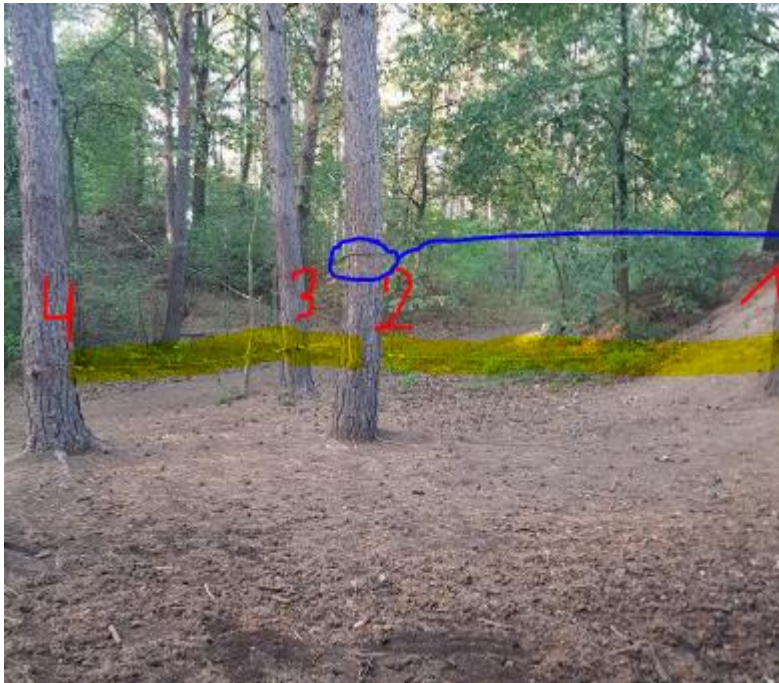
Aanmaak:

Zelf en aankoop

Materiaal:

Skilatten, buizen + een plank en een stok, springzakken, plank + stokken, springplaat + hendel, een open vlakte

8.1.20 Koordlopen

Omschrijving:

De deelnemers starten bij boom 1 en verplaatsen zich op een touw naar boom 2, boom 3, boom 4 zonder eraf te vallen. Enkel van boom 1 naar boom 2 heb je nog een touw als hulpmiddel om je vast te houden.

Differentiatie: per 2 je verplaatsen eventueel elkaar een hand geven.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 5

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf en aankoop

Materiaal:

4 bomen kort bij elkaar, met tussen elke boom een koord, tussen boom 1 en boom 2 een touw hoger gespannen.

8.1.21 Tweebenige boom

Omschrijving:

1 persoon staat op de horizontale balk. De rest (3 personen of meer) houden de touwen vast die verbonden zijn met de 2 benige boom. Door een goed evenwicht te zoeken tussen trekken en iets lossen van de touwen kan de persoon op de balk stappen zetten tot hij/zij over een bepaalde lijn is.

Hij/zij mag er niet afvallen anders moet er opnieuw begonnen worden.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 4

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

3 balken en 3 touwen

8.1.22 Leunen tegen elkaar

Omschrijving:

De deelnemers proberen per 2 naar de overkant te geraken door samen te werken en tegen elkaar te leunen. Ze mogen de grond niet raken anders moeten ze opnieuw beginnen.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

2 balken die vast staan en een open ruimte

Omschrijving:

De deelnemers staan elk op een touw tegenover elkaar met de handen vast. Het ander duo vertrekt aan het ander uiteinde. De duo's moeten naar de overkant geraken, het ander duo kruisen en dit zonder te vallen of elkaar los te laten.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

2x 2 bomen kort bij elkaar en een stevig touw

8.1.23 Zoek de balans

Omschrijving:

De deelnemers proberen de plaat horizontaal te krijgen in evenwicht zonder dat hij de grond nog ergens raakt en dat gedurende 10 tellen.

Je kan het eerst met de helft van de deelnemers proberen, nadien met meerdere.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 2

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Ronde balk (onderkant wat vlak) en een stevige plank, plaat

8.1.24 Valt hij of valt hij niet

Omschrijving:

Het touw hangt met 1 uiteinde vast aan een boom, tak. Één deelnemer gaat aan het touw hangen dat door de andere deelnemers omhoog gehouden wordt. De deelnemer aan het touw probeert zoveel mogelijk stenen, dennenappels,...van de grond te rapen in een bepaalde tijd zonder de grond te raken of eraf te vallen.

Doelgroep:

Oudere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 10

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf of aankoop

Materiaal:

Stevige boom, stevig touw en dennenappels of gekleurde houtbolletjes

8.1.25 Geraak omhoog

Omschrijving:

Met hulp van elkaar proberen de deelnemers de hindernis (houten plaat) te nemen, erover te geraken.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 10

Type / categorie:

Teambuilding

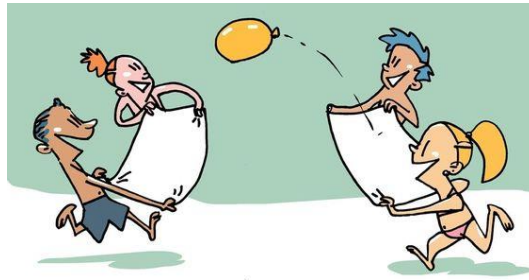
Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Steile berg en een grote, verhoogde plank

8.1.26 Reuzen netbal

Omschrijving:

De deelnemers hebben per 2 een doek vast. Elk team staat aan 1 kant van het net. Ze proberen te scoren door de bal over het net te laten botsen op de grond van de tegenstander. Ze kunnen de bal opvangen met het doek en zo passen naar elkaar geven. In de zomer kun je dit met waterballonnen doen. Wie scoort na een bepaalde tijd het meeste punten.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 12

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Aankoop

Materiaal:

Bomen voor het net aan te spannen, stevige doeken, een net, reuzen ballen of water ballonnen

8.1.27 Slinger je rot

Omschrijving:

1 voor 1 staan de deelnemers op het kleine opstapje en proberen met behulp van het touw naar het grote pallet te zwieren en erop te blijven staan. Dit tot de ganse groep op het grote pallet staat. Niemand mag van het pallet afvallen anders moeten ze opnieuw beginnen.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Klein palletje, een touw, een stevige tak waar het touw aan kan hangen en een gewoon pallet of houten plaat.

8.1.28 Parcours

Omschrijving:

De deelnemers leggen een parcours af zonder de grond te raken, soms met hulp van elkaar om de hindernis te kunnen nemen.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 4

Type / categorie:

Teambuilding

Aanmaak:

Zelf en aankoop

Materiaal:

Balken, banden, touwen aan bomen + stevige takken, wip, stevige touwen,...
(hindernisparcours)

8.2 Denkproeven

8.2.1 Puzzel: meneer Pinus

Omschrijving:

Stukjes hout samenvoegen tot een figuur.
Per team zo snel mogelijk of 1 groep per tijd.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 1

Type / categorie:

Denkproef

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Puzzelstukjes, puzzelblad en voorbeeld

8.2.2 Scrabble

Omschrijving:

De deelnemers proberen om beurt een zo lang mogelijk woord te maken met de gekregen letters, aansluitend op het woord dat er al ligt en dat voor punten.

Of de deelnemers maken zoveel mogelijk woorden met de gekregen letters aansluitend op het woord dat er ligt binnen de eigen groep.

Het team dat de meeste punten behaald wint. Of het team dat de minste plaatjes over heeft wint of het team dat de meeste woorden kan maken vertrekkend vanuit dat ene beginwoord.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 10

Type / categorie:

Denkproef

Aanmaak:

Aankoop of zelf

Materiaal:

Plaatjes met letters op en een mandje per team

8.2.3 Apenhang

Omschrijving:

Door gebruik te maken van een paal de teamgenoten naar de overkant brengen of een bepaalde afstand overbruggen. Er mogen maar 4 contactpunten op de grond zijn.

Doelgroep:

Oudere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 4

Type / categorie:

Teambuilding + Denkproef

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

1 houten paal

8.2.4 Wat valt, dat ontploft

Omschrijving:

De deelnemers staan rond de ballenbak. Om beurt trekt een deelnemer een stok weg. Valt er een balletje op de grond dan is dat voor die deelnemer die als laatste een stok wegtrok. Wie de minste balletjes heeft, wint

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 8

Type / categorie:

Denkproef

Aanmaak:

Aankoop

Materiaal:

Tafeltje met een gat in, balletjes, omheining en stokken

8.2.5 Reuzen jenga

Omschrijving:

Om beurt neemt 1 van de deelnemers een houtblokje weg (bovenste blokjes mogen niet genomen worden) en legt deze terug op de toren. Het team dat de toren laat omvallen verliest.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 2

Type / categorie:

Denkproef

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Korte balken en een stevige ondergrond

8.3 Bushcraft- en survivalactiviteiten

8.3.1 Hut nabouwen

Omschrijving:

De deelnemers bouwen een hut waar ze onder kunnen schuilen.

Doelgroep:

Jongere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Bushcraft

Aanmaak:

Zelf of aankoop

Materiaal:

Houten hut, plaats waar je kan nabouwen, touw, takken, hout en mos, natuurmateriaal

8.3.2 Veilig werken met een mes

Omschrijving:

De deelnemers leren van de gids hoe ze een mes/bijl op een veilige manier kunnen gebruiken.

Doelgroep:

Vanaf tieners

Aantal deelnemers:

Minimum 2

Type / categorie:

Bushcraft

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Technieken

8.3.3 Slijpen

Omschrijving:

De deelnemers leren hoe ze een mes of bijl scherp kunnen houden.

Doelgroep:

Oudere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 2

Type / categorie:

Bushcraft

Aanmaak:

Zelf en aankoop

Materiaal:

Bijl, mes en slijpsteen.

8.3.4 Bestek maken

Omschrijving:

De deelnemers leren hoe je een lepel kan maken uit hout

- het hout: oogsten, soorten, structuur en eigenschappen
- het gereedschap: kliefmes, bijl, houtsnijmes en lepel messen
- veilig gebruik en onderhoud van het gereedschap
- van stammetje tot lepel, verschillende snijtechnieken
- afwerkingen, schuren of niet, oliën en decoratieve elementen

Doelgroep:

Oudere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 2

Type / categorie:

Bushcraft

Aanmaak:

Zelf en aankoop

Materiaal:

Hout, kliefmes, bijl, lepel messen, houtsnijmes en een EHBO kit

8.3.5 Boomzagen

Omschrijving:

Doorzagen van een boomstam per 2.

Dit kan per tijd of hoe diep of hoeveel stukken kan je zagen in een bepaalde tijd

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 2

Type / categorie:

Bushcraft

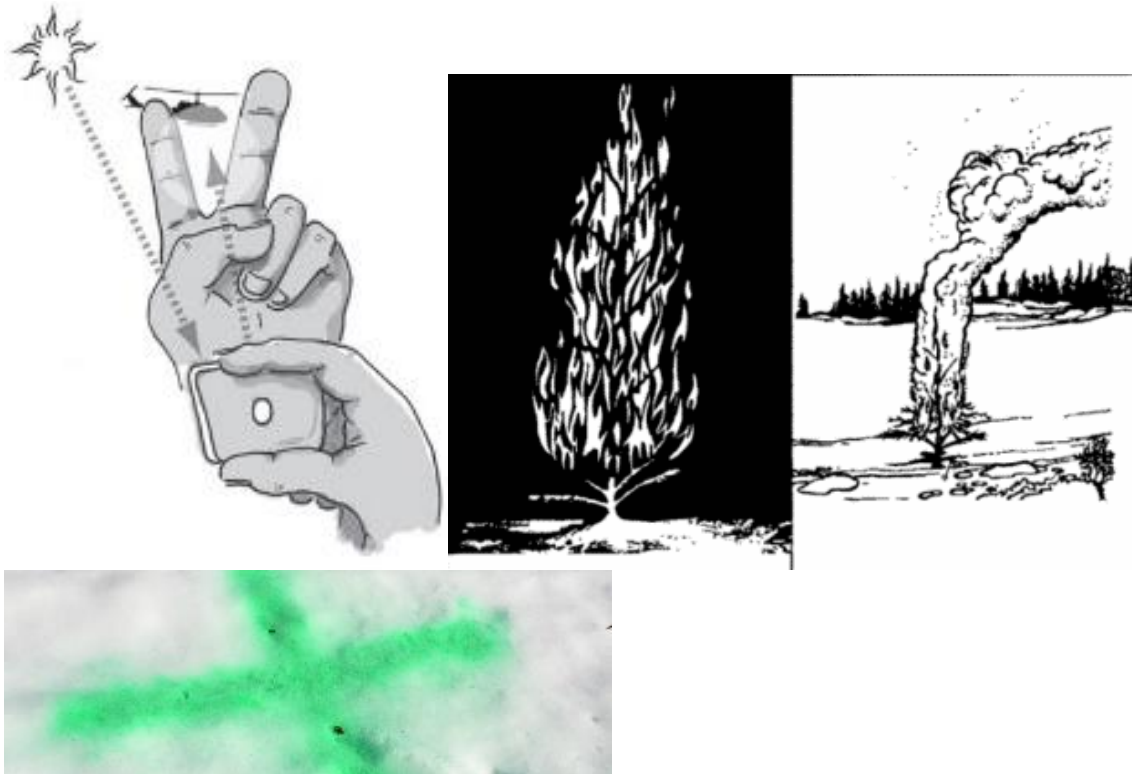
Aanmaak:

Zelf en aankoop

Materiaal:

Zaag en een boomstronk

8.3.6 Survival signalen

Omschrijving:

De deelnemers leren de overlevingssignalen die ze kunnen gebruiken als ze in nood zijn.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 3

Type / categorie:

Survival

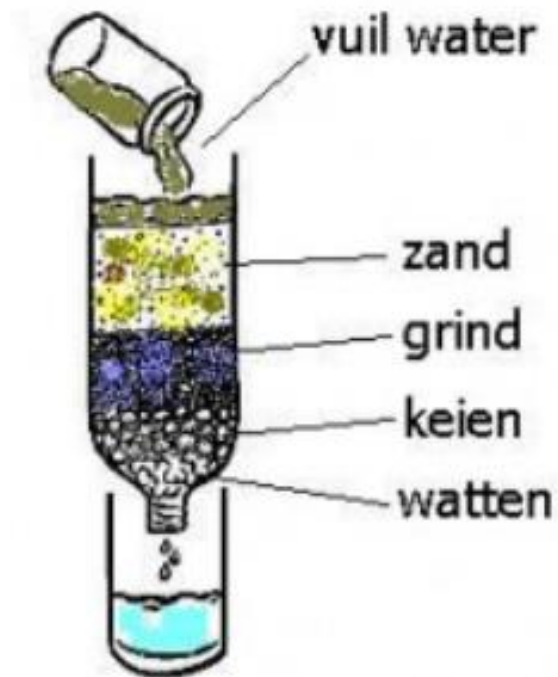
Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Glas of weerkaatsend materiaal, mos, stenen, hout en materiaal om een vuur te maken.

8.3.7 Water zuiveren

Omschrijving:

De deelnemers leren hoe ze zelf water kunnen zuiveren.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 3

Type / categorie:

Bushcraft

Aanmaak:

Zelf en aankoop

Materiaal:

Vuil water, zand, grind, keien, watten, beker, fles, hout en een doekje

8.3.8 Waar rook is, is vuur

Omschrijving:

De deelnemers moeten zelf een vuur maken. Ze spannen een touw boven het vuur en proberen dat zo snel mogelijk door te branden. OF zo snel mogelijk water laten koken.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Bushcraft + teambuilding

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Touw, vuur, hout en een plaats waar je vuur mag maken

8.3.9 Robin Hood

Omschrijving:

Met pijl en boog of met een katapult over een bepaalde afstand een 'dier' of een doel raken.

Doelgroep:

Oudere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 4

Type / categorie:

Survival

Aanmaak:

Zelf en aankoop

Materiaal:

Katapult maken (hout en elastiek), pijl en boog, doelwit en een open vlak

8.3.10 Stenen vuurplaats maken

Omschrijving:

De deelnemers moeten een stenen omheining maken waar ze een vuurtje in kunnen stoken.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Bushcraft + teambuilding

Aanmaak:

Zelf of aankoop

Materiaal:

Stenen, hout, vuur aanmaakspullen en een plaats waar je vuur mag maken

8.3.11 Sjorren

Omschrijving:

Door de juiste sjortechneken (van de gids geleerd) maken de deelnemers een bank, tafel waar ze op kunnen zitten.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 3

Type / categorie:

Bushcraft

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Balken, sjortouw en een grondboor

8.4 Andere activiteiten

8.4.1 Reuzen katapult

Omschrijving:

Met behulp van een grote katapult de doelwitten raken.

Hoeveel doelen raak je binnen een bepaalde tijd of hoeveel doelen raak je door elke bal maar 1 keer te schieten.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Kracht + behendigheid

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Balken, touw, hout in vorm van een katapult, elastiek (bv: een fietsband), grondboor, ballen en een doelwit

8.4.2 Werp goed

Omschrijving:

De deelnemers proberen alle balletjes zo snel mogelijk in de potjes te gooien.

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 6

Type / categorie:

Mikken + behendigheid

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

Stokken, blikken, touwen, balletjes en een startlijn

8.4.3 Boomstamwerpen

Omschrijving:

De deelnemers gooien om beurt een boomstam over een bepaalde afstand, heen en terug. Het doel kan zijn in zo weinig mogelijk worpen of om het snelst.

Doelgroep:

Oudere doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 2

Type / categorie:

Kracht

Aanmaak:

Zelf

Materiaal:

2 boomstammen, palen en markering start en finish

8.4.4 Inkleding bij Pijnven Expeditie

Omschrijving:

Allerlei materialen, benodigheden voor de wandeltocht als inkleding

Doelgroep:

Alle doelgroepen

Aantal deelnemers:

Minimum 1

Type / categorie:

Sfeer

Aanmaak:

Aankoop

Materiaal:

Bijlen, zagen, boswachterskledij,...

9 Besluit deel 1

Bosland is een enorm groot natuurgebied waar veel te beleven valt.

Door te onderzoeken wat er allemaal aanwezig is in Bosland, werd het probleem van mijn onderzoek duidelijk. Voor jongeren rond de leeftijd van 10 tot 18 jaar is er te weinig uitdagends voorzien. Wel voor (jonge) kinderen. Voor hen zijn er veel activiteiten op educatief en sportief vlak voorzien. Voor het onderzoeken, beleven, spelend leren, spel en plezier kunnen zij terecht in Bosland. Volwassenen kunnen verschillende wandelingen doen, fiets- en mountainbiketochten en te paard de natuur verkennen.

Nu ik het resultaat heb dat er voor de jongeren niets uitdagends is, kon ik een onderzoek naar reeds bestaande (teambuilding)wandelingen doen in en rond België om te zien of er buiten Bosland wel wandeltochten georganiseerd worden met teambuildingactiviteiten op maat van jongeren. Daar werd het probleem nog eens bevestigd, opnieuw is er veel voorzien voor kinderen maar zeer weinig uitdagende wandelingen voor jongeren. Er waren maar 3 plaatsen waar soortgelijke activiteiten waren zoals Bosland in gedachten heeft, waarvan 2 in België: één in West-Vlaanderen en één in Maasmechelen en 1 in Nederland in de Loonse Drunense Duinen.

Bij het Bushcraft onderzoek kwam ik te weten dat er veel organisaties zijn die voor elke doelgroep een uitgebreid programma kunnen aanbieden. Op dat vlak kan Bosland enkel het educatieve ervan aanbieden, maar de bushcrafttechnieken kunnen ze niet toepassen in de natuur omdat ze niet beschikken over alle elementen zoals o.a. water en vuur.

Via contacten kreeg ik het advies dat een goede organisatie en een duidelijk doel voor ogen hebben heel belangrijk is. Dat er een zekere spanning aanwezig mag zijn en de betrokkenheid, de beleving groot moet zijn.

Wat de concurrentie betreft is het duidelijk dat er maar 3 plaatsen zijn waar de jongeren terecht kunnen voor een wandeling met teambuildingactiviteiten.

Uit de zoektocht naar proeven kunnen we verschillende themaopdrachten (teambuilding, denk, bushcraft- en survival, andere) halen die zowel voor jongeren als voor ouderen bestemd zijn.

Het probleem is duidelijk. Er zijn weinig actieve wandelactiviteiten gericht op jongeren.

Daarom wil Bosland samen met mij een wandeltocht met teambuildingopdrachten ontwerpen, om zo de jongeren te prikkelen om meer naar buiten te komen en om meer in de natuur te willen vertoeven.

Deel 2: Ontwerponderzoek

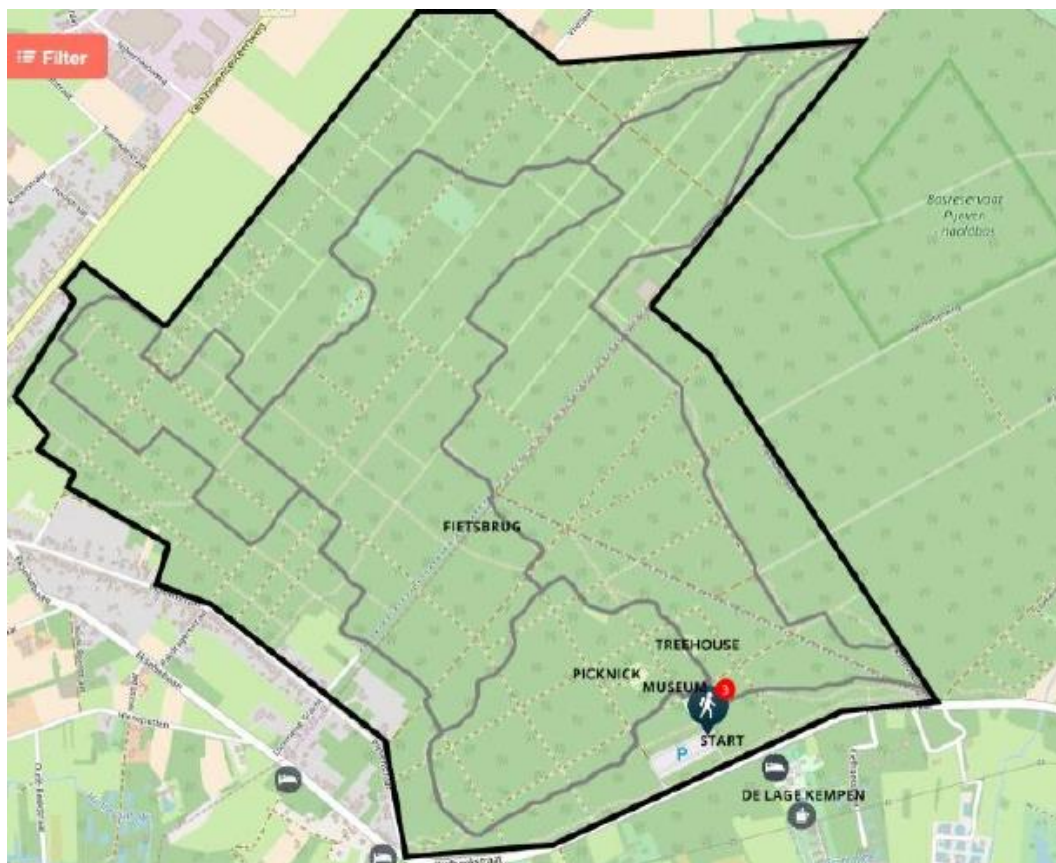
Op basis van alle gegevens die ik in het verkennend onderzoek heb verzameld en op basis van het ontwikkeltraject start ik met het ontwerp van een teambuildingwandeling. Eerst werkte ik de wandeling uit en bekeek ik waar de activiteiten konden plaatsvinden, vervolgens zal op basis van alle proeven die ik zocht in het verkennend onderzoek door mij en het projectbureau gekozen worden, welke activiteiten aan bod komen.

1 Wandeltocht in Pijnven

Als eerste moest ik de locatie/regio/gebied in het Pijnven te Hechtel-Eksel gaan bekijken waar ik een nieuwe wandelroute kon uitzetten.

Waar ik rekening mee moest houden:

- Welke paden waren reeds bezet door andere wandelroutes, fietsroutes, door mountainbike- of ruiternetwerken?
- Hoe lang kan ik de wandelroute maken?
- En natuurlijk moest ik rekening houden met de open plaatsen in het bos waar bijvoorbeeld een proef of activiteit kon plaatsvinden.

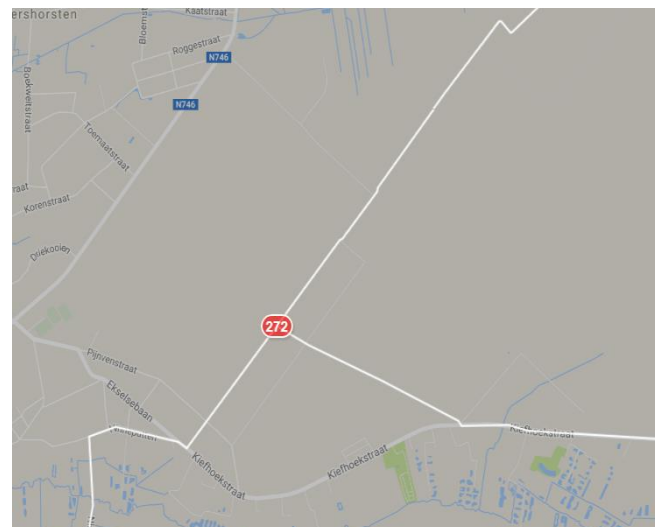

Figuur 26: De recreatiezone van het Pijnven

1.1 Wat is al bezet in Pijnven

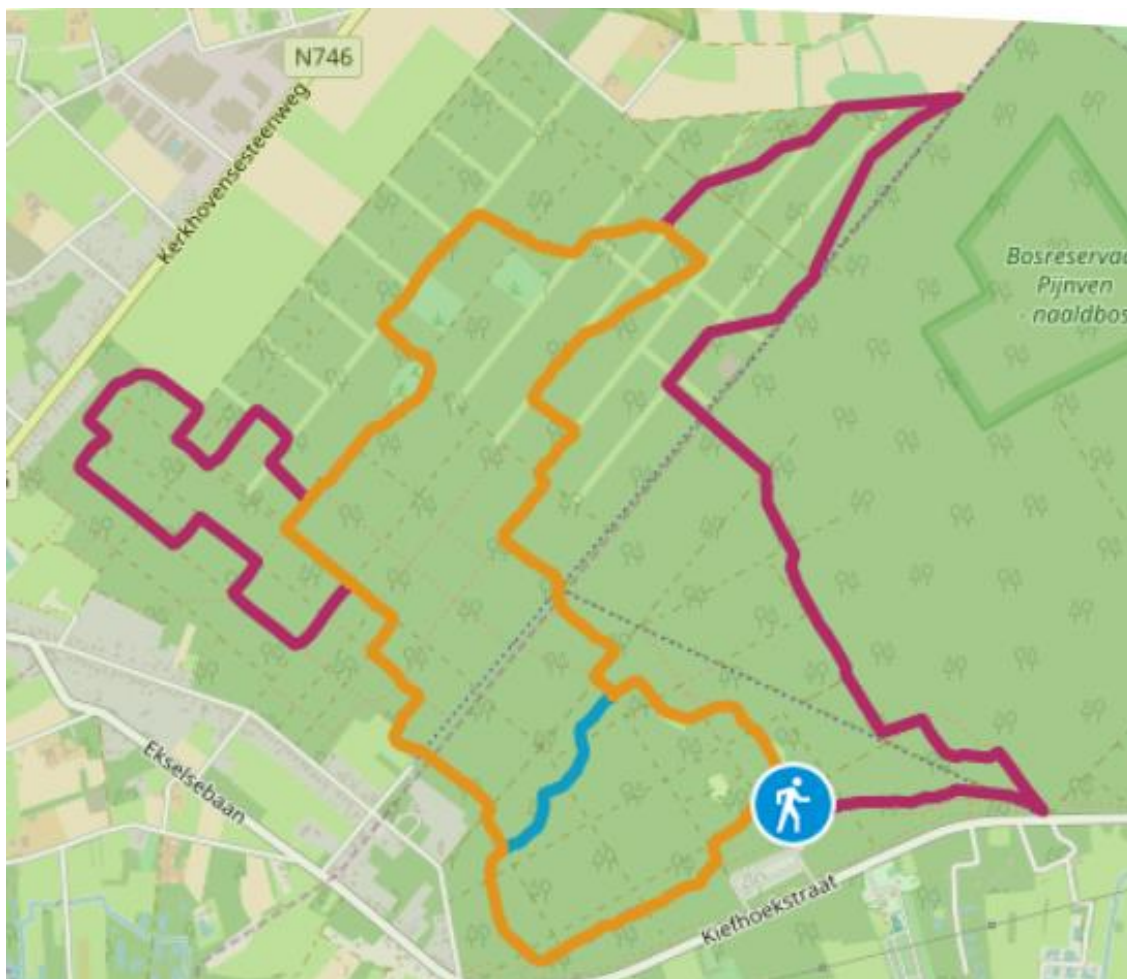
Figuur 28: Mountainbikeroute in Pijnven

Figuur 27: Fietsroute in Pijnven

Figuur 29: Ruiters route in Pijnven

Figuur 30: Wandelroutes in Pijnven

	Blauw	Oranje	Rood
Naam wandeltocht	Bosbewonersroute	Digitale wandeling	/
Aantal kilometers	2.4 km	6.4 km	10.2 km

Tabel 4: Wandelroutes in Pijnven

1.2 Eerste voorstel voor route

In gebruik	Wandelroute +/- 8 km
Paardenroute	* = doolhof door de bomen
Bomen met gele markering	... / 0 / o = open ruimtes voor activiteiten

Tabel 5: Legende eerste voorstel voor route

Figuur 31: Eerste voorstel voor route

1.3 Tweede voorstel voor route

In gebruik	Wandelroute +- 4.5 km
Paardenroute	x = komt er 2x langs
Bomen met gele markering	... / 0 / o = open ruimtes voor activiteiten

Tabel 6: Legende tweede voorstel voor route

Figuur 32: Tweede voorstel voor route

1.3.1 Digitalisering van het routevoorstel

Figuur 33: Digitalisering van het routevoorstel

	Eerste route	Tweede route
Kleur	Oranje	Paars
Stopplaatsen	Geel en blauw	Geel

Tabel 7: Legende van het routevoorstel

1.4 Eindresultaat: derde voorstel van de route

Figuur 34: Derde voorstel van de route

Het eindresultaat is een wandeltocht van 3.2 kilometer lang. De tocht duurt ongeveer 60 minuten. Je wandelt tussen de bomen en hier en daar kom je langs een open plek waar een activiteit kan plaatsvinden.

1.5 Eindresultaat proeven

Figuur 35: Eindresultaat proeven

Voor een duidelijkere foto zie bijlage 2.

Checkpoint	Locatie	Omschrijving	Vaste elementen	Losse elementen	Type
CP 01	Grasweiland	KATAPULT <u>Doel</u> : Meer targets omschieten dan de tegenpartij. Iedere groep mag max 10x schieten.	- 2x Katapult basis - Doelconstructie - Potten aan doelconstructie - Hoop dennenappels	- Elastieken + Targets	Behendigheid
CP 02	Wandelweg (Forbio)	TOUWTREKKEN <u>Doel</u> : De tegenpartij van de stam trekken. Er mogen telkens 3x 2 deelnemers trekken.	- 2x stapstam	- Trekkoord	Kracht, evenwicht
CP 03	Wandelweg	BLIJF HOOG <u>Doel</u> : Zonder de grond te raken en met behulp van de planken sneller dan de tegenpartij aan de overzijde geraken.	- 20 stammetjes - 2x 6 planken	/	Behendigheid, evenwicht
CP 04	Wandelweg	BOOMZAGEN <u>Doel</u> : Sneller dan de tegenpartij een stam doorzagen. Om de 10 seconden moet iemand anders zagen.	- Stapel met balken - Zaagbasis	- 2x zaag	Kracht
CP 05	Grasland langs fietspad	BALANCEREN <u>Doel</u> : als groep (per 2) een traject over een balkenconstructie afleggen, zonder de grond te raken.	- 1x balkenconstructie	/	Behendigheid, kracht

CP 06	Wandelweg	HAMEREN Doel: met minder slagen dan de tegenpartij 3 lange nagels in de stam slaan. Om de 2 slagen moet iemand anders van het team.	- 1 dikke vast stam	- 2x hamer	Behendigheid
CP 07	Wandelweg	SPINNENWEB <u>Doel</u> : Als groep door het spinnenweb geraken (zonder het net aan te raken). Groepsopdracht.	- Vast spinnenweb (staaldraad) in een constructie	/	Teambuilding, behendigheid
CP 08	Grasweiland (Picknickplaats)	ROBIN HOOD <u>Doel</u> : Meer punten halen dan de tegenpartij bij boogschieten op enkele doelen.	- Targets: 2x reuze everzwijn bord	- 2x Boog/pijlen (plastiek targets)	Behendigheid

Tabel 8: Eindresultaat proeven

1.5.1 De reden van de gekozen proeven

Samen met Jeroen hebben wij dit voorstel dat gebaseerd is op “wat is haalbaar” op “welke locatie” binnen gebracht bij het projectbureau en zijn Boslandpartners. Zij hebben dit voorstel bekeken en op datzelfde moment is er gekozen om de ontwikkeling te heroriënteren.

2 Conclusie wandeltocht en proeven

	140 minuten = 2u20min
	8 checkpoints/opdrachten
	Route: 3,2 kilometer
	Duur wandeltocht: 60 minuten
	Duur opdrachten: 80 minuten

3 Toelichting route en checkpoints

De wandelroute begint op de verzamelplaats bij de parking. De deelnemers volgen de gids op de route tot bij de grasweide waar ze de eerste proef uitvoeren namelijk met een katapult schieten. Daarna zetten ze de wandeltocht verder in het **Forbio**² gebied waar ze de tweede proef uitvoeren: touwtrekken. Vervolgens wandelen ze verder waar ze in de verte “**The Treehouse**” zien, één van de pronkstukken in Pijnven tot ze bij de proef: hoog blijven komen. Als de deelnemers deze proef gedaan hebben wandelen ze verder naar proef 4: boom zagen. Ze vervolgen het wandelpad richting het fietspad waar ze op het grasveld naast het fietspad proef 5: balanceren per twee uitproberen. Tussen proef 5 en 6 kunnen de wandelaars het toekomstig project: **Fietsen door de bomen** bewonderen. Als ze bij proef zes aankomen gaan ze op de wandelweg hameren. Zo verder richting proef 7: door een spinnenweb geraken. Hopelijk is niemand blijven plakken want de wandeltocht gaat naar de laatste proef die plaatsvindt op een grasweiland, hier halen ze de ware Robin Hood naar boven. Op dit grasweiland is er een **picknickplaats** voorzien door Bosland, waar wandelaars even kunnen uitrusten. De route eindigt waar ze begonnen is.

De route kunt u ook volgen in bijlage 2.

² Forbio is een gebied waar Bosland in eind 2012 en begin 2013 in het kader van een internationaal experiment rond bomen en biodiversiteit: TreeDivNet, bomen hebben geplant.

DEEL 3: Heroriëntering

In dit deel beschrijf ik de reden waarom het uitgewerkte ontwerp niet uitgetest wordt. Wat er allemaal veranderd is aan het ontwikkelingstraject. Wanneer de nieuwe lancering wordt verwacht. En hoe de samenwerking met PXL is verlopen.

1 Waarom een heroriëntering

De Boslandpartners zijn tijdens een samenkomst tot de conclusie gekomen dat ze de ontwikkeling van de Pijnven Expeditie willen heroriënteren. Ze willen een wandeltocht die zich onderscheidt van andere wandeltochten, een wandeltocht die boven de andere uitsteekt.

De heroriëntering komt ook voort uit de ervaringen die ze reeds opgedaan hebben bij de voorbereiding en ontwikkeling van de Sahara Expeditie. Bij de Sahara Expeditie komen de boekingen en de financiële omkadering allemaal op de schouders van de organisatoren in Bosland terecht. Bij het project Pijnven Expeditie zitten ze met hetzelfde probleem: boekingen en het financiële plaatje. Dit is voor Bosland niet haalbaar.

Om die reden hebben ze beslist om externe partners aan te trekken die ook meehelpen en financiële steun kunnen bieden.

2 Nieuwe doelgroep

In het eerste ontwikkelingstraject waren jongeren de doelgroep. Daarom zijn al de onderzoeken en praktische uitwerkingen gebaseerd op die jongeren.

Uiteindelijk willen ze een onderscheidend product lanceren en daarbij vonden ze ook een nieuwe doelgroep. (Zie bijlage 3)

De nieuwe doelgroep waar de Pijnven Expeditie zich op wil concentreren zijn een publiek van teams, bedrijven of organisaties (groepen). Pijnven Expeditie moet het groepsgevoel, de teamspirit weer doen opleven bij de deelnemers.

3 Nieuwe proeven

Eerst was er sprake van teambuilding- en bushcraftactiviteiten tijdens de wandeling maar nu ligt de focus op samenwerking en teambuildingsproeven. Ze moeten de teamgeest tussen de deelnemers verbeteren door ze samen te laten werken om de proef te doen slagen. Het is nu ook duidelijk geworden dat de gebruikte materialen voor de proeven verplaatsbaar moeten zijn zodat we ze kunnen meenemen naar de plek waar de proef is.

Bij het gebruik van vaste objecten moeten er meer aanvragen gebeuren en spelen de veiligheid en onderhoud,... een grote rol. Ook is de kans groter dan er vernielingen gebeuren aan de vaste materialen. Een vast hoogteparcours is omwille van deze reden erg complex om op korte termijn te ontwikkelen.

Doordat het toepassen van survival- en bushcrafttechnieken in het concept Pijnven Expeditie (gezien van vele randvoorwaarden,...) niet zo evident is, werd dit uit het project gehaald.

Samen met mijn promotor kwamen we op het idee om een digitale app over bushcraft tijdens de wandeltocht te voorzien zodat er toch bushcraft in verwerkt kon worden maar voor dit idee was geen budget, het is namelijk zeer kostelijk om een app te ontwikkelen en te onderhouden. De ROI³ is niet in verhouding.

³ Return Of Investment

Bosland wil uitpakken met de proeven die ze aanbieden, het moet groots zijn, iets dat kenmerkend is voor Bosland.

Bosland spreekt voor de uitvoering van de proeven verschillende partners aan die offertes maken. Natuurlijk geeft Bosland de voorkeur aan de partner die de verschillende objecten van de proeven kan maken met natuurlijk materiaal met de voorkeur van hout.

4 Vergelijking tussen oude en nieuwe ontwikkelingstraject

Door de heroriëntering tijdens de uitwerking van mijn bachelorproef kan de echte ontwikkeling, productie en lancering van Pijnven Expeditie momenteel nog niet uitgevoerd worden. Mijn bachelorproef vormt nu een voorstudie voor het project dat Bosland wilt opstarten met een externe ondernemer. Verschillende punten in het ontwikkelingstraject zijn reeds uitgevoerd. De reeds uitgevoerde punten heb ik onderlijnd.

Dit zijn puntjes van het oude ontwikkelingstraject:

1. Analyse
 - a. Wensen Bosland-partners
 - b. Route, traject, checkpoints
 - c. Referentieonderzoek "belevingsvolle boswandelingen"
 - d. Activiteiten rond "teambuilding en bushcraft"
2. Product concept uitschrijven/ontwikkelen
3. Productontwikkeling fase
4. Gidsen
5. Praktische afspraken
6. Branding en marketing
7. Lancering

Voor meer verdieping zie bijlage 3.

In het nieuwe ontwikkelingstraject zijn dit de puntjes:

1. Ontwikkeling
 - a. Studie en analyse
 - b. Productontwikkeling
 - c. Plaatsing en controle
 - d. Testfase
 - e. Lancering en promotie
 - f. Onderhoud, herstellingen, controle
2. Randvoorwaarden, eisen en wensen
 - a. Doorlooptijd
 - b. Locatie en startplaats
 - c. Beschikbaar gebied
 - d. Wandelroute
 - e. Activiteit/opdracht locaties
 - f. Activiteiten/opdrachten
 - g. Duur
 - h. Activiteit begeleider
 - i. Boslandinformatie
 - j. Verhaallijn
 - k. Duurzaamheid in materiaalkeuze
 - l. Aansprakelijkheid en verzekering
 - m. Beloningssysteem
 - n. Boeking, reservaties, planning en administratie

- o. Evaluatie en overleg
 - p. Deelnameprijs
 - q. Wettelijke bepalingen - Bosdecreet
 - r. Bosbeleving voor andere gebruikers
3. Bosland en partners

Als u beide ontwikkelingstrajecten vergelijkt met elkaar komen er vaak dezelfde elementen in voor. De Boslandpartners kunnen bijgevolg steeds terugvallen op de resultaten van deze bachelorproef.

5 Lancering

Over een dik jaar hoopt Bosland het nieuw project de Pijnven Expeditie te lanceren met een officiële opening samen met een persmoment.

De doorlooptijd voor het nieuw project bedraagt 12 maanden vanaf de startvergadering tot de lancering.

6 Conclusie heroriëntering

De vernieuwde Pijnven Expeditie zal dus in eerste plaats geschikt zijn voor bedrijven en verenigingen. Het wordt een wandeltocht met teambuildingactiviteiten zonder digitalisering, bushcraft of survival. De partner die houten objecten kan aanbieden heeft een voordeel. Als alles goed verloopt proberen ze de vernieuwde Pijnven Expeditie te lanceren over 12 maanden.

SWOT-analyse

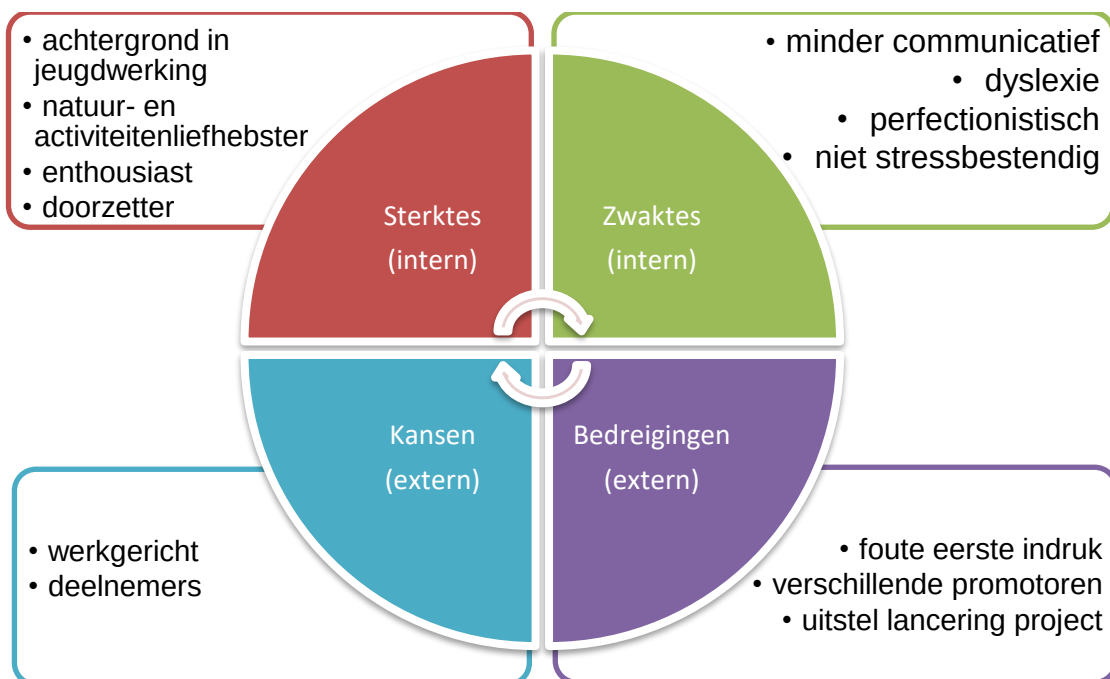
Deze SWOT-analyse gaat over de sterktes, zwaktes, bedreigingen en kansen van mezelf doorheen het traject van mijn bachelorproef.

De sterktes typeren mezelf en wat andere mensen vaak over mij vaststellen. Door de jaren scoutservaring ben ik een enthousiaste, gedreven natuur- en activiteitenliefhebster geworden. Ik speel en ben graag bezig in de natuur en wil anderen het respectvol omgaan met de natuur bijbrengen.

Tijdens de uitwerking van de bachelorproef kwam ik mijn zwaktes geregeld tegen. Ik stel mijn e-mails onduidelijk op en heb moeite met een goede zinsstructuur. Dit heeft te maken met mijn dyslexie. Daar ik perfectionistisch ben is dit voor mij een grote struikelblok en geeft mij dat enorm veel stress.

Door dit onderzoek heb ik kansen gekregen om in contact te komen met mensen en organisatoren die met de natuur verbonden zijn. Zij bieden mij misschien de mogelijkheid om op die arbeidsmarkt te gaan werken. Ook heb ik de kans gekregen om wat bij te dragen aan het vergroten van de teamgeest bij de deelnemers als het project ten uitvoer wordt gebracht.

Maar er zijn ook bedreigingen geweest tijdens dit traject. Door de onduidelijke e-mails heb ik misschien een foute eerste indruk achtergelaten. Door de wisseling van verschillende promotoren werd het een hobbelig parcours, feedback krijgen verliep moeilijker. Dat gebeurde eind november pas. Door de heroriëntering van Pijnven Expeditie is het lanceren ervan uitgesteld, waardoor ik geen normaal traject met een eindproduct kan presenteren bij het verdedigen van mijn bachelorproef.

Besluit

In dit onderzoek is een antwoord gezocht op de vraag: op welke manier kan Bosland een leuke beleavingswandeling voor jongeren (of teams) ontwikkelen in het Pijnven?

Na het eerste onderzoek “Wat biedt Bosland al aan” concludeer ik dat er voor gezinnen met jonge kinderen veel wordt aangeboden zoals: schatzoektochten, de bengelkaart, geocaching, spelen in het groen, Sahara Expeditie,...

De volwassenen kunnen er wandelen, fietsen, mountainbiken, paardrijden,...

Voor de jongeren ontbreekt er echter iets in Bosland waardoor dit mijn onderzoeksprobleem werd. Toen ben ik verder gaan kijken of er iets boeiends te vinden was voor jongeren buiten Bosland. En er waren in en rondom België maar 3 organisaties die een wandeling aanboden met boeiende activiteiten. Op zoek gaan naar boeiende activiteiten was niet zo moeilijk. Verschillende organisaties bieden een ruim aanbod van bushcraft aan. Activiteiten, vaardigheden en kennis om te leren leven in en met de natuur, met respect voor die natuur. Via verschillende contacten kreeg ik adviezen waarvan de belangrijkste “beleving” was. Tijdens de wandeling moeten de jongeren geprikkeld worden, er moet beleving zijn.

Om een oplossing aan te reiken heb ik geprobeerd samen met Bosland het product Pijnven Expeditie te helpen ontwikkelen. Dit is een wandeltocht doorheen het mooie Pijnvenbos met onderweg het uitvoeren van teambuildingactiviteiten en af en toe een inbreng van bushcraft- en survivaltechnieken. De wandelroute is 3,2 km lang met 8 verschillende opdrachten. De opdrachten zijn gekozen uit een lijst met verschillende opdrachten die ik heb gemaakt. De proeven bestaan uit verschillende disciplines: kracht, evenwicht, behendigheid, teambuilding, bushcraft.... Er wordt gewerkt met duurzaam materiaal met de voorkeur van FSC⁴ hout. Het eindresultaat van de wandelroute met de proeven is uitgeschreven in deel 2.

Als laatste leg ik uit waarom het product Pijnven Expeditie onmogelijk in januari 2019 gelanceerd kan worden. De Boslandpartners hebben namelijk recent pas besloten om het project ‘Pijnven Expeditie’ te heroriënteren. In de toekomst willen ze het project deel laten uitmaken van arrangementen zoals vergaderen in The Treehouse in combinatie met een teambuildingactiviteit voor groepen. De doelgroepen die hieraan kunnen deelnemen zijn teams, bedrijven, organisaties i.p.v. enkel jongeren. Als alles goed verloopt zal Bosland begin 2020 de vernieuwde ‘Pijnven Expeditie’ lanceren.

⁴ Forest Stewardship Council, duurzaam hout

Slotwoord

Het schrijven van deze bachelorproef heb ik als leerrijk en nuttig ervaren. Ik ben trots op het resultaat en ben blij dat ik deze periode kan afronden.

Het plan dat ik in het begin voor ogen had is tijdens het proces wat gewijzigd door wisseling van promotoren, veranderende en bijkomende onderdelen, de heroriëntering.

Het was lastig voor mij om die beginplannen los te laten. Ik werd soms bang dat het mij niet zou lukken en vind het ook heel jammer dat het uiteindelijke project (Pijnven Expeditie) momenteel nog niet officieel gelanceerd kan worden in Bosland. Ook op vlak van communicatie heb ik bijgeleerd.

Ik hoop met dit werk Bosland vooruit te kunnen helpen bij de verdere ontwikkeling van het mooie project: "Pijnven Expeditie".

Als slot wil ik iedereen bedanken die mij op één of andere manier gesteund, begeleid en geholpen heeft: Joris Dieussaert die op het laatst mijn mentor werd en mijn partner van Bosland, Jeroen Clerix, die me gedurende het traject met raad en daad heeft bijgestaan. Dankzij hem heb ik een nog betere kijk gekregen op de natuur en hoe waardevol deze wel is. Ik besef nu ook de grote verantwoordelijkheid die Bosland draagt door alle mensen te laten genieten op verschillende manieren van die mooie natuur en ook om de mensen bewust te maken om respectvol om te gaan met onze natuur, onze toekomst en deze van onze kinderen.

Literatuurlijst

Boslab (z.j.) *Forbio*. Geraadpleegd op 10 december 2018, via:
www.boslab.be/onderzoek/ecologie/forbio/120/

Bosland (z.j.) *Boswerken/routes*. Geraadpleegd op 12 oktober 2018, via:
www.bosland.be/over-bosland/boswerkenroutes/116/

Bosland (z.j.) *Dromen tussen bomen*. Geraadpleegd op 9 oktober 2018, via:
www.bosland.be/

Bosland (z.j.) *Informatiegids*. Geraadpleegd op 10 januari 2019, via:
[file:///C:/Users/Eigenaar/Downloads/bosland-informatiegids-pocketformat%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Eigenaar/Downloads/bosland-informatiegids-pocketformat%20(3).pdf)

Bosland (2017a) *Fietsen door de bomen in Bosland*. Geraadpleegd op 12 oktober 2018, via:
www.bosland.be/nieuws/fietsen-door-de-bomen-in-bosland/58/

Bosland (2017b) *Bosland is voorbeeldbos*. Geraadpleegd op 10 januari 2019, via:
www.bosland.be/nieuws/bosland-is-voorbeeldbos-volgens-wwf/60/

Bosland (2017c) *Bosland pakt uit met bengelkaart voor kinderen*. Geraadpleegd op 10 oktober 2018, via: www.bosland.be/nieuws/bosland-pakt-uit-met-bengelkaart-voor-kinderen/67/

Bosland (2017d) *Sahara Expeditie: nieuwe belevingstocht voor speurneuzen in Bosland*. Geraadpleegd op 11 oktober 2018, via: www.bosland.be/nieuws/sahara-expeditie-nieuwe-belevingstocht-voor-speurneuzen-in-bosland/68/

Bosland (2018) *Wandelaars in Bosland*. Geraadpleegd op 14 december 2018, via:
www.bosland.be/nieuws/in-2017-meer-dan-350000-wandelaars-in-bosland/70/

Bushcraft België (z.j.) *Wildernisschool*. Geraadpleegd op 17 december 2018, via:
www.indeoutback.nl/bushcraft-belgie.html

Bushcraft West (z.j.) *Over ons*. Geraadpleegd op 17 december 2018, via:
bushcraftwest.be/over2/ons.html

De Biesbosch (z.j.) *Natuurbeleving op het ritme van eb en vloed*. Geraadpleegd op 14 maart 2018, via: www.np-debiesbosch.nl

De Grote Peel (z.j.) *Het gebied*. Geraadpleegd op 10 maart 2018, via:
www.natuurparkenlimburg.nl/np/de-groote-peel

De Grote Peel (z.j.) *Junior Rangers*. Geraadpleegd op 10 maart 2018, via:
www.natuurparkenlimburg.nl/np/de-groote-peel/ontdek/junior-rangers

De Loonse en Drunense Duinen (z.j.) *Natuur Park*. Geraadpleegd op 14 maart 2018, via:
www.np-deloonseendrunenseduinen.nl/

De Maas Horst (z.j.) *Het oergebied*. Geraadpleegd op 09 maart 2018, via:
www.bezoekdemaashorst.nl/

De Meinweg (z.j.) *Het gebied*. Geraadpleegd op 10 maart 2018, via:
www.natuurparkenlimburg.nl/np/de-meinweg

De Meinweg (z.j.) *Junior Rangers*. Geraadpleegd op 10 maart 2018, via:
www.natuurparkenlimburg.nl/np/de-meinweg/ontdek/junior-rangers

DOE! (z.j.) *Dynamic Outdoor Experience*. Geraadpleegd op 14 december 2018, via: doe.be/

Dropping Game (z.j.) *Opdrachten*. Geraadpleegd op 09 december 2018, via:
www.droppinggame.be/index.html#opdrachten

Duinengordel (z.j.) *Landschap van goud*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, via:
www.duinengordel.be/

Forest & Fun (z.j.) *Groepsactiviteiten*. Geraadpleegd op 14 december 2018, via:
www.forestandfun.be/category/groepsactiviteiten/

Gerhagen (z.j.) *Ligging*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, via:
wet.gerhagen.be/gerhagen/natuurgebied-gerhagen

Grenspark Kalmthoutse Heide (z.j.) *Junior Ranger kamp*. Geraadpleegd op 14 maart 2018, via: www.grenspark.be/junior-ranger-kamp-natuurkamp-voor-jongeren

Grenspark Kalmthoutse Heide (z.j.) *Twee landen – één natuur*. Geraadpleegd op 14 maart 2018, via: www.grensparkzk.be/

Hautes Fanges (z.j.) *Een ongewone omgeving*. Geraadpleegd op 11 maart 2018, via:
www.hautesfagnes.be/

Het groene woud (z.j.) *Gebied*. Geraadpleegd op 09 maart 2018, via:
www.hetgroenewoud.com/

Hoge Kempen (z.j.) *Ontdek ons aanbod*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, via:
www.nationaalparkhokekempen.be/nl

In 2 Nature (z.j.) *Bushcraft en survival*. Geraadpleegd op 16 december 2018, via:
www.in2nature.eu/index.php/bedrijfsuitjes/bushcraft-en-survival

Kempen-Broek (z.j.) *Ontdek het aanbod*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, via:
www.kempenbroek.eu/nl

Lage Kempen (z.j.) *Streken*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, via:
www.rllk.be/ontdek-de-lage-kempen/streken/mooie-streek

Leuven Inside Out (z.j.) *Wandelingen op maat*. Geraadpleegd op 15 december 2018, via:
leuveninsideout.com/nl/wandelingen-op-maat-teambuilding-dagtrips/

Luys J. (2018) *Fietsen door de bomen*. Geraadpleegd op 12 oktober 2018, via:
drive.google.com/file/d/1Ci-xKufxLkHEi2B4qJv3J2WxjWJZAXd_/view

Maasvallei (z.j.) *Rivierpark*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, via:
www.rivierparkmaasvallei.eu/nl

National Park De Maasduinen (z.j.) *Gebied*. Geraadpleegd op 10 maart 2018, via: www.natuurparkenlimburg.nl/np/de-maasduinen

National Park De Maasduinen (z.j.) *Kinderactiviteiten*. Geraadpleegd op 10 maart 2018, via: www.natuurparkenlimburg.nl/np/de-maasduinen/ontdek/kinderactiviteiten

Natuur Educatie (z.j.) *Arrangementen op maat*. Geraadpleegd op 14 maart 2018; via: www.ivn.nl/opmaat-idd/arrangementen-op-maat

Natuurpunt (z.j.) *Beringen*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, via: www.natuurpunt.be/natuurgebied/vallei-van-de-zwarte-beek-beringen

Outdoorinfo (z.j.) *Introductie in bushcraft*. Geraadpleegd op 14 januari, via: www.outdoorinfo.nl/een-introductie-in-bushcraft/

Outdoor School (z.j.) *Activiteiten*. Geraadpleegd op 08 december 2018, via: www.outdoorschool.be/Activiteiten

Rewilding (z.j.) *Wildplukken*. Geraadpleegd op 17 december 2018, via: www.rewilding.be/

Rijk van Nijmegen (z.j.) *Natuur*. Geraadpleegd op 09 maart 2018, via: www.vvvarnhemnijmegen.nl/gelderse-poort

Saeftinghe (z.j.) *Het Verdrongen Land*. Geraadpleegd op 14 maart 2018, via: www.saeftinghe.eu/nl/

Stichting Bushcraft (z.j.) *Natuur begrijpen, beleven en benutten*. Geraadpleegd op 16 december 2018, via: www.stichtingbushcraft.nl/

Survival Life (z.j.) *Teamchallenge XL*. Geraadpleegd op 08 december 2018, via: www.survivalife.be/teamchallengexl

Teambuilding Guide (z.j.) *Outdoor teambuilding*. geraadpleegd op 15 december 2018, via: www.teambuildingguide.be/NL/outdoor-teambuilding

Toerisme Limburg (z.j.) *Haspengouw*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, via: www.toerismelimburg.be/nl/haspengouw

Van Baelen G. (2017) *Bosland is voorbeeldbos volgens WWF*. Geraadpleegd op 10 oktober 2018, via: www.bosland.be/nieuws/bosland-is-voorbeeldbos-volgens-wwf/60/

VHM (z.j.) *Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud*. Geraadpleegd op 11 maart 2018, via: www.vhm.be/

Voerstreek (z.j.) *Bezoekerscentrum*. Geraadpleegd op 15 maart 2018, via: www.voerstreek.be/

VRT (2018) *Kinderen leren leven met de natuur tijdens bushcraft-works*. Geraadpleegd op 11 januari 2019, via: www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/10/17/kinderen-leren-leven-in-en-met-de-natuur-tijdens-bushcraft-works/

Wat is geocachen (z.j.) *Wat is geocachen?*. Geraadpleegd op 10 oktober 2018, via: geocachen.be/geocaching/

Wikipedia (2018) *Bosland*. Geraadpleegd op 16 december 2018, via:
[nl.wikipedia.org/wiki/Bosland_\(Vlaanderen\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Bosland_(Vlaanderen))

Woodkid (z.j.) *Over Woodkid*. Geraadpleegd op 09 december 2018, via:
www.woodkid.be/

Zonienwoud (z.j.) *Over het woud*. Geraadpleegd op 14 maart 2018, via:
www.zonienwoud.be/

Geraadpleegde werken

Blondé P. (2018). *Natuur focus*. [tijdschrift]. Mechelen: Natuurpunt

Koedoot M. en Wilschut M. (2013) *Natuur en gezondheid* [dagblad]. Nationaal Groenfonds

PXL team (2018). *20182019_GidsBachelorproef* [cursustekst]. Hasselt: Hogeschool PXL

Vanholen B. (2012). *Masterplan-Bosland* [cursustekst]. Hechtel-Eksel: Bosland

Van den Berg A. (2007). *Kom je buiten spelen?* [cursustekst]. Utrecht: Universiteit Utrecht

Lijst met afbeeldingen

Figuur 1: Gebied Bosland	12
Figuur 2: Geocaches in Noord-Limburg	12
Figuur 3: Bengelkaart	13
Figuur 4: Collage Sahara.....	14
Figuur 5: Sahara Expeditie	14
Figuur 6: Schatzoektocht Kapitein Korrel.....	14
Figuur 7: Uitkijktoren	14
Figuur 8: Collage Watering	15
Figuur 9: Collage Blauwe Kei - De Maat.....	15
Figuur 10: Collage Heuvelse Heide	15
Figuur 11: Collage Kattenbos	16
Figuur 12: Collage Pijnven	17
Figuur 13: Thijs de teut.....	17
Figuur 14: Collage In den Brand	18
Figuur 15: Tommy Twijgman	18
Figuur 16: Collage Grote Hof - Hobos	19
Figuur 17: Wenke Wortel.....	19
Figuur 18: Collage Dommelvallei - Heesakkerpark	19
Figuur 19: Collage Holven - 't Plat	20
Figuur 20: Collage Resterheide	21
Figuur 21: Bostrol Bobl	21
Figuur 22: Collage Hoksent - Molhem	22
Figuur 23: Limburg gebieden onderzoek	23
Figuur 24: België/Nederland gebieden onderzoek	25
Figuur 25: Stichting Bushcraft logo	31
Figuur 26: De recreatiezone van het Pijnven	85
Figuur 27: Fietsroute in Pijnven	86
Figuur 28: Mountainbikeroute in Pijnven.....	86
Figuur 29: Ruiters route in Pijnven	86
Figuur 30: Wandelroutes in Pijnven	87
Figuur 31: Eerste voorstel voor route.....	88
Figuur 32: Tweede voorstel voor route	89
Figuur 33: Digitalisering van het routevoorstel	90
Figuur 34: Derde voorstel van de route	91
Figuur 35: Eindresultaat proeven.....	92

Lijst met tabellen

Tabel 1: Aanbod in Limburg	24
Tabel 2: Aanbod in België/Nederland	27
Tabel 3: Contacten organisaties	33
Tabel 4: Wandelroutes in Pijnven	87
Tabel 5: Legende eerste voorstel voor route	88
Tabel 6: Legende tweede voorstel voor route.....	89
Tabel 7: Legende van het routevoorstel	90
Tabel 8: Eindresultaat proeven.....	94

Bijlagen

Bijlage 1: Mails

Bijlage 1.1: Verzonden mail

Lotte Duisters

vr 23/03, 16:33

c.nordhausen@ivn.nl; juniorrangers@ivn.nl; s.spierts-brouwer@ivn.nl; bcseaftinghe@hetzeeuwse-landschap.nl

Verzonden items

Beste

Ik ben Lotte Duisters, studente Hogeschool PXL te Hasselt. Ik studeer voor leerkracht lichamelijke opvoeding en bewegingsrecreatie.

Ik voer een onderzoek uit voor mijn bachelorproef over jongeren (kinderen tussen 12-18 jaar oud).

Wat interesseert hen in de natuur? Wat doen ze graag in de natuur? Hoe krijgen we ze actief in de natuur? (teambuildingsoefeningen/ bushcraft/ junior rangers/...)

Ik vond leuke informatie op uw site en ik zou graag wat meer info willen. Wat doen jullie met de jongeren? Welke activiteiten? Hoe reageren ze er op?

Hopelijk wilt u mij hier bij helpen. Aarzel zeker niet om mij te contacteren via dit mail adres of bel me via: +32470 50 66 81.

Als u vragen heeft over dit onderzoek wil ik deze graag beantwoorden.

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groeten

Lotte Duisters

Studente LO-BR groep 1 A

Hogeschool PXL

Dpt. Education

Vildersstraat 5

3500 HASSELT

Gsm: 0470 50 66 81

e-mail: Lotte.Duisters@STUDENT.PXL.BE

Website: www.pxl.be

Facebook: facebook.com/PXLEducation#pxleducation

Bijlage 1.2: Antwoord op de verzonden mail

Carla van Dueren <c.van.dueren@hetzeeuwse-landschap.nl>

ma 30/04, 8:49

Lotte Duisters ✉

Allen beantwoorden | v

Bachelorproef

U hebt geantwoord op 30/04/2018 14:10.

Beste Lotte,

Excuses voor de late reactie; vanwege ziekte en verlof ben ik enige tijd uit de running geweest.

In antwoord op onderstaande vraag;

Het programma van de jongeren (basisschool, middelbaar onderwijs en vervolgonderwijs) die Saeftinghe bezoeken bestaat doorgaans aan een bezoek aan ons bezoekerscentrum (soms met een verwerkingsactiviteit, zoals een werkblad e.d.) met een excursie in het gebied daaraan gekoppeld als hoofdactiviteit.

Deze excursie duurt gemiddeld 3 uur en vindt plaats onder leiding van een gids. Onderweg wordt er van alles verteld over onder meer de geschiedenis, flora, fauna en geologie van het gebied. Het materiaal dat hiervoor nodig is zijn laarzen en oude + schone kleding; de deelnemers komen door de geaardheid van het terrein behoorlijk onder de modder te zitten 😊. Voor kinderen van de basisschoolleeftijd zetten we soms ook loeppotjes, determinatiekaarten e.d. in, afhankelijk van de wensen en verwachtingen van de school.

Ik hoop hiermee je vraag voldoende beantwoord te hebben.

Met vriendelijke groet,

Carla van Dueren den Hollander - Sprenkels

Coördinator Bezoekerscentrum Saeftinghe

Bezoekerscentrum Saeftinghe

Stichting Het Zeeuwse Landschap

Emmaweg 4

4568 PW Nieuw-Namen

Tel: 0 (0031) 114-633110

Bijlage 1.3: Verzonden mail

Verzonden items

Beste

Ik ben een studente in de richting leerkracht LO en bewegingsrecreatie.
Mijn bachelorproef gaat over wandeltochten. Wat mag er zeker niet missen, hoe kunnen we ze optimaliseren,...
Uw VZW organiseert wandeltochten, dus ik zou u graag een paar vragen willen stellen.

U kunt me contacteren via mijn e-mailadres lotte.duisters@student.pxl.be of via 0470 50 66 81.
Hopend op een positief antwoord.

Met vriendelijke groeten
Lotte Duisters

Studente LO-BR groep 1 A
Hogeschool PXL
Dpt. Education
Vildersstraat 5
3500 HASSELT

Gsm: 0470 50 66 81
e-mail: Lotte.Duisters@STUDENT.PXL.BE
Website: www.pxl.be
Facebook: facebook.com/PXLEducation#pxleducation

Beste

Natuurlijk mag dit alleen gaan over uw wandelclub.

Mijn vragen voor u:

- Kunt u mij wat tips geven waar wij op moeten letten als wij een wandeling willen organiseren?
 - Tijdens de wandeling zelf?
 - Ondergrond?
 - Bewegwijzering?
 - Materialen meenemen?
 - Voor en na de wandeling?
 - Grootte van de groep?
 - Tijdstippen?
 - Afspraken bij de groep? Zo ja, welke zijn belangrijk?
 - Wat als iemand niet kan volgen?
 - Schoeisel ?
 - Drank, eten?
 - Tussenstop ja of nee?
- Wat neemt de gids of elke wandelgroep zeker mee? (bv, EHBO,...)
- Wat mag je zeker niet vergeten bij een wandeling? (bv, enthousiasme, educatie, beleving,...)
- Welke voorbereidingen treft de gids of begeleider?

Indien er nog dingen zijn waarop we moeten letten, mag u die altijd vermelden.

Alvast bedankt voor uw medewerking!

Met vriendelijke groeten

Lotte Duisters

Studente LO-BR groep 1 A

Hogeschool PXL

Dpt. Education

Vildersstraat 5

3500 HASSELT

Gsm: 0470 50 66 81

Lotte Duisters

Pijnven Expeditie

Lotte Duisters

lotte.duisters@student.pxl.be

Ik ben een studente in de richting leerkracht LO en bewegingsrecreatie.
 Mijn bachelorproef gaat over wandeltochten. Hoe kunnen we ze optimaliseren, wat mogen we zeker niet vergeten,...
 Ik zou graag een paar vragen willen stellen omdat 'The Adventure Club' anders is dan een normale wandeltoch, lijkt me dit interessanter.

U kunt me contacteren via lotte.duisters@student.pxl.be of via 0470 50 66 81.
 Hopend op een positief antwoord.

Met vriendelijke groeten

3 + 12 =

Indienen

Bijlage 1.4: Antwoorden op de verzonden mail

Bachelorproef

U hebt geantwoord op 17/08/2018 11:11.

Hallo Lotte

Hier wat antwoorden op uw vragen. Als tegenprestatie kan je voor ons een jonge, sportieve gids voorstellen. Doe eens wat navraag onder je medestudenten.

Wat moet gids bij Boris doen ?

Twee dagwandelingen per jaar. De clubsfeer respecteren. Hiervoor krijg je een billijke vergoeding, zowel voor de tocht als voor de voorbereiding.

Kunt u mij wat tips geven waar wij op moeten letten als wij een wandeling willen organiseren?

- o Tijdens de wandeling zelf? wegcode kennen
- o Ondergrond? Heeft iedereen het juiste schoeisel ?
- o Bewegwijzering? Tocht op voorhand gedaan hebben !
- o Materialen meenemen? EHBO kit. Heeft iedereen voldoende water bij?
- o Voor en na de wandeling? Korte schets van de wandeling. Streek beschrijven. Heeft iedereen juiste kledij?
- o Grootte van de groep? Tot 25 bij Boris
- o Tijdstippen? Altijd op zondag. Meerdaagse tussen Kerst en Nieuwjaar heeft altijd veel succes!
- o Afspraken bij de groep? Zo ja, welke zijn belangrijk? Geen klikjes in onze wandelclub. Iedereen schrijft individueel in. Je kent op voorhand de andere deelnemers niet.
- o Wat als iemand niet kan volgen? In reglement van Boris staat dat iedereen zelf verantwoordelijk is om zijn eigen kunnen in te schatten. Die info moet dan ook duidelijk gegeven worden. Het is al gebeurd dat leden op eigen risico terugkeren of een kortere weg volgen. Gids helpt zo goed mogelijk.
- o Schoeisel ? Goede wandelschoen wordt aanbevolen. Borisleden hebben korting bij outdoor sportwinkels.
- o Drank, eten? Wij nemen alles mee. Na de tocht cafebezoek.
- o Tussenstop ja of nee? Elk uur 5 minuten pauze om te drinken of kleding aan te passen. Na 2 uur iets langere pauze.

Met vriendelijke groeten

Rita De Schepper

RE: bachelor wandeltochten

Greet Anthoni <Greet.Anthoni@retailconcepts.be>

ma 27/08, 15:00

Lotte Duisters ↕

Allen beantwoorden | ▼

Postvak IN

U hebt geantwoord op 27/08/2018 22:30.

Beste Lotte,

Wat een interessant onderwerp voor een bachelor proef !

Nu over de organisatie van wandeltochten kunnen wij als A.S.Adventure weinig raad geven. We hebben in samenwerking met Natuurpunt wel een reeks A.S.Adventure wandelingen, maar Natuurpunt coördineert dit volledig autonoom.

Ik stel dan ook voor om dit met hen verder op te nemen. Je kan hiervoor Filip Hebbrecht contacteren: filip.hebbrecht@natuurpunt.be

Fijne groet,

Greet Anthoni

PR verantwoordelijke

A.S.Adventure

Bijlage 1.5: Verzonden mail

Lotte Duisters

za 15/12, 15:53

gelderland@ivn.nl; juniorrangers@ivn.nl

Allen beantwoor

Verzonden items

Beste

Ik ben een studente in de richting leerkracht LO en bewegingsrecreatie.

Mijn bachelorproef gaat over wandeltochten voor jongeren vanaf 10 tot en met 18 jaar.

Voor dit gedeelte van mijn onderzoek zou ik graag verschillende gidsen willen aanspreken voor mij een handje te helpen. De antwoorden die ik krijg, kan ik verwerken in mijn bachelorproef.

Ik zoek vooral werknemers/gidsen die al contact hebben gehad met jongeren. Zodat zij weten wat de jongen tegenwoordig interesseren.

Mijn vragen naar de werknemers/gidsen toe:

- Waarom is het zo leuk om met jongeren te werken?
- Wat interesseert de jongeren tegenwoordig (om in de natuur te zijn)?
- Wat voor activiteiten doen jullie met de jongeren?
- Tips om jongeren te motiveren, in of met de natuur?
- ...

Als u nog meer informatie of tips heeft waar ik zeker op moet letten, hoor ik het graag.

Ik hoop dat mijn mail terecht komt bij verschillende werknemers/gidsen.

Bij verdere vragen kunt u me contacteren via mijn e-mailadres lotte.duisters@student.pxl.be of via 0470 50 66 81.

Hopend op een positief antwoord.

Met vriendelijke groeten

Lotte Duisters

Studente op de hogeschool PXL

Bijlage 1.6: Antwoorden op de verzonden mail

Jan Leroy <jan.leroy@skynet.be>

Gisteren, 22:30

Lotte Duisters ✓

Allen beantwoorden |

Postvak IN

U hebt geantwoord op 5/01/2019 14:51.

Lotte ik heb intussen uw vragen doorgestuurd naar onze gidsen met de vraag u hierop hun antwoord te sturen.

Zelf wil ik je volgende dingen meegeven:

- Wat voor activiteiten doen jullie met de jongeren?

We doen natuureducatieve wandelingen in de natuurgebieden die we zelf beheren en dit van kleuters tot universiteitsstudenten.

- Wat interesseert de jongeren tegenwoordig (om in de natuur te zijn)?

Dat is erg wisselend. Soms is het echt interesse voor de natuur zelf en dan meestal voor de fauna. Overwegend is het de beleving zoals een kikker vangen, over grachten springen, een fluitje maken een wandelstok snijden enz..

- Waarom is het zo leuk om met jongeren te werken?

Het is erg wisselend en hun reacties zijn echt

- Tips om jongeren te motiveren, in of met de natuur?

Als je met jongeren op pad gaat is het belangrijk van te voelen wat er in de groep leeft en je wandeling daaraan aan te passen. Het heeft geen zin om veel uitleg te geven als de groep vooral op beleving uit is.

Met vriendelijke groeten

Jan Leroy

Verantwoordelijke educatie Natuurpunt Noord Limburg

Rani Vandenberk <ranivandenberk@gmail.com>

Vandaag, 13:19

Lotte Duisters ✉

Allen beantwoorden | ▼

Postvak IN

U hebt geantwoord op 5/01/2019 14:57.

Beste

Jan Leroy (educatievoorzitter van Natuurpunt Noord-Limburg) liet me weten dat je aan een bachelorproef waarvoor je antwoorden zoekt op enkele vragen over jongeren in de natuur. Zelf ben ik natuurgids en actief bij JNM Limburg.

Ik vind het leuk om met jongeren te werken omdat ze onze toekomst zijn. Ze staan nog volop open voor nieuwe ideeën of ervaringen en zijn vaak leergierig. Als we hen nu een interesse voor natuur (en milieu) kunnen meegeven, is de kans groot dat ze die de rest van hun leven behouden en er zorg voor zullen dragen.

Sommige jongeren hebben de interesse van hun ouders gekregen en weten al een en ander over de natuur. Zij zijn vaak geïnteresseerd in welke planten- of diersoorten ergens voorkomen. Voor hen zijn inventarisatie-excursies en uitstappen waarbij we vogels of zoogdieren gaan spotten interessant. Anderen komen omdat ze graag buiten zijn en hun energie daar kwijt kunnen. Voor hen zijn spelletjes zoals bos-stratego of beheerswerken leuk. Jongeren die beheerswerken willen doen zijn vaak gemotiveerd om nog eens terug te komen als ze zien dat ze een positieve invloed hebben op het gebied.

Met JNM worden verschillende soorten activiteiten gedaan. Er wordt gezorgd dat natuur, milieu en beheer aan bod komen doorheen het jaar. Je kan ze vinden op de site (

[https://www.jnm.be/activiteiten?](https://www.jnm.be/activiteiten?leeftijdscategorie=All&afdeling=10698&categorie=All&datum_tot%5Bvalue%5D%5Bdate%5D=05%2F01%2F2019&datum_van%5Bvalue%5D%5Bdate%5D=05%2F01%2F2020&naam=)

[leeftijdscategorie=All&afdeling=10698&categorie=All&datum_tot%5Bvalue%5D%5Bdate%5D=05%2F01%2F2019&datum_van%5Bvalue%5D%5Bdate%5D=05%2F01%2F2020&naam=](https://www.jnm.be/activiteiten?leeftijdscategorie=All&afdeling=10698&categorie=All&datum_tot%5Bvalue%5D%5Bdate%5D=05%2F01%2F2019&datum_van%5Bvalue%5D%5Bdate%5D=05%2F01%2F2020&naam=))

Voor Natuurpunt doe gids ik voor kinderen vooral wandelingen die aangevraagd zijn. Onlangs heb ik een wandeling begeleid over hoe dieren wonen in de natuur en hoe ze de tuin van hun jeugdbeweging konden aanpassen zodat er egels, vogels enzo in kunnen leven.

Het moeilijkst is om de jongeren te bereiken. Als ze eenmaal een activiteit meegedaan hebben, komen ze meestal wel terug. Bij nieuwe kinderen letten we extra op dat ze zich goed voelen in de groep. De planning kan ook altijd aangepast worden aan de dingen waar de jongeren zin in hebben :)

Als je nog vragen hebt, mag je me altijd mailen! Ik kan je ook in contact brengen met de rangers van Nationaal park Hoge Kempen en andere JNM'ers, mocht dat nodig zijn.

Heel veel succes met je bachelorproef!

Beste Lotte,

Een antwoord op je vragen in verband met de gidsenwerking van Natuurpunt Noord-Limburg :

1. Waarom is het zo leuk om met jongeren te werken?

Met jongeren de natuur in trekken is een uitdaging : hoofddoel is om er in te slagen de interesse te wekken en om ze in contact te brengen met elementen uit de natuur die ze nog niet kennen en die hun verwonderd en nieuwsgierig maken. Dit is niet altijd gemakkelijk en geluk speelt een rol : een roofvogel of een ree die passeert kunnen wonderen doen. Ook in de kleine dingen kan de natuur groot zijn en verwondering opwekken. Er zijn altijd wel zaken aanwezig die kunnen gebruikt worden om het doel te bereiken.

2. Wat interesseert de jongeren tegenwoordig (om in de natuur te zijn)?

Dit hangt af van de studierichting van de leerlingen die gegidst worden. De natuur is geen element dat echt aansluit bij de leefwereld van de meeste jongeren. Wanneer ze merken dat digitale toepassingen (determineren met digitaal materiaal (smartphone), digitale fotografie, internet,...) een bijdrage kunnen leveren zijn ze al meer mee. Ook is het merkbaar dat steeds meer jongeren gevoelig zijn voor mondiale milieuproblematiek.

3. Wat voor activiteiten doen jullie met de jongeren?

De gidsenwerking van Natuurpunt Noord-Limburg heeft verschillende activiteiten voor scholen. In samenwerking met erfgoed Lommel worden leerlingen van vijfde en zesde leerjaar lager onderwijs in contact gebracht met de natuur in 'De Watering' in Lommel en in de bossen en de heide nabij de 'Heuvelse Heide'. Voor de eerste graad middelbaar onderwijs is er de mogelijkheid om het biotoop 'sloot en plas' van naderbij te leren kennen in 'De Watering' en voor de het vijfde jaar middelbaar onderwijs is in de Watering een vakoverstijgende activiteit i.v.m. de geografische, ecologische en historische elementen van dit natuurgebied. Ook voor de leerlingen van het vijfde jaar is er een dagactiviteit in de "Heuvelse Heide" in Lommel om dit biotoop nader te leren kennen.

4. Tips om jongeren te motiveren, in of met de natuur?

Natuurexcursies moeten zo georganiseerd worden dat het steeds kleine groepen zijn van maximaal (!) 10 tot 15 leerlingen.
 Zorgen voor voldoende doe-activiteiten : leerlingen laten opzoeken, stalen laten nemen, metingen doen, proefjes uitvoeren...
 Geen theoretische uitleg, maar concreet materiaal gebruiken : fotomateriaal, geluidopnames.....
 Interactief werken : leerlingen aan het denken zetten, zelf aan het woord laten en er voor zorgen dat niet enkel de gids constant spreekt.
 Leerlingen op hun gemak stellen zodat ze durven fouten maken...

Hopelijk kan dit een hulp zijn voor je bachelorproef.
 Veel succes!

Albert Jansen
 Conservator "Vloeiweiden in de Watering" Lommel
 Natuurgids Natuurpunt Noord-limburg

Ludo Vreys <ludovreys@hotmail.com>

Gisteren, 14:27

Lotte Duisters ↕

Allen beantwoorden

Postvak IN

Beste Lotte,

Ik kreeg uw vraag doorgespeeld van Jan Leroy van Natuurpunt.

Ik ben Ludo Vreys uit Lommel.

Sinds vijf jaar ben ik gepensioneerd als beroeps brandweerman.

Na mijn loopbaan bij de brandweer, waar ik gespecialiseerd was in het bestrijden van natuurbranden, heb ik een opleiding gevolgd als natuurgids.

Ik doe nu een vijftigtal gidsbeurten per jaar voor Natuurpunt en Bosland.

Alhoewel ik liefst volwassenen gids heb ik meestal kinderen als publiek.

Dat is ook heel fijn, maar wel vermoeiender.

Kinderen vinden het fijn om in de natuur te wandelen, maar je moet ze bezig houden. Een wandeling zonder beleving vinden ze al vlug saai. (is het nog ver...ik ben moe...)

Ik geef de kinderen ongeveer om de tien minuten een prikkel. Dat kan een spelletje zijn, een kort verhaaltje, springen, pootje baden, diertjes vangen....

Het wandelgebied moet dan wel voldoende mogelijkheid bieden. De Sahara, Kattenbos en de Wateringen in Lommel zijn heel fijne gebieden om met kinderen te ontdekken.

Als de overheid belevingselementen (speeltuigen, hutjes, bankjes, uitkijktoren,...) voorzien heeft, helpt dat natuurlijk.

De fout van sommige gidsen is dat ze teveel willen vertellen op een wandeling. Dat wordt al vlug saai en men verliest de aandacht van de groep.

Voor volwassenen houd ik het op 10 stops van één minuut op een wandeling van 6 tot 10 kilometer. Voor de kinderen ongeveer 10 prikkels op een wandeling van 4 tot 5 kilometer.

Kinderen moet je ook de vrije hand geven, zolang het veilig blijft. Je moet kunnen verdragen dat ze een eind voor je op lopen, of achterop lopen,

in het bos gaan, met stokken sleuren... Ze kennen de weg toch niet en zorgen er zelf wel voor dat ze je blijven zien.

Best volg je eens een wandeling van een paar gidsen. Daar leer je het meeste van.

Vriendelijke groet en succes met je studie.

Ludo Vreys

Bijlage 2: Eindproduct wandeltocht + activiteiten

Bijlage 3: Oorspronkelijk draaiboek Pijnven Expeditie

PIJNVEN EXPEDITIE

BUSHCRAFT TEAMBUILDING

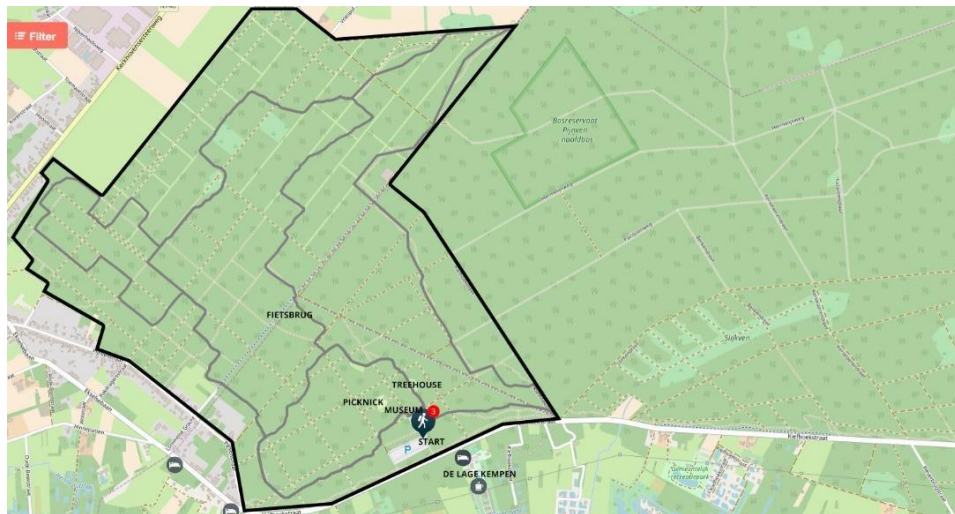
De Pijnven Expeditie is een **spannende survivaltocht** door de Bosland wildernis! Teams (scholen, jeugdgroepen, sportclubs, ...) wandelen onder begeleiding van een woudloper door het **grootste bos van Vlaanderen**. Onder het bladerdek navigeren ze naar checkpoints met opdrachten, uitdagingen en raadsels, vergroten ze hun kennis van natuur, het leven in het bos, en ontrafelen ze het mysterie van de vermiste boswachter... Deze Expeditie is geschikt voor de stoerste woudlopers zonder vrees. Samenwerking is key om de meet te halen. Zal het ze lukken?

ONTWIKKELTRAJECT**1. ANALYSE** (maart - april)**A. Wensen Bosland-partners**

- i. Beleving: voldoende afwisseling tussen wandelen met kompas/gps, doen, ontdekken, speuren, leren, samenwerken, ...
- ii. Educatie: de gids vertelt veel over Bosland, de fauna en flora, de rol en geschiedenis van het Pijnven, dennen/hout (bouw/productie) natuur, overlevingstechnieken, ...
- iii. Beweging: deelnemers zullen verschillende disciplines moeten trainen: behendigheid, kracht, uithouding, evenwicht, snelheid ...
- iv. Thema/feeling: deelnemers beleven bosavonturen, ervaren bushcraft technieken, beleven het mysterie, ...
- v. Duur: 4u (13:00 - 17:00)
- vi. Gids: heel specifieke gidsen zoeken en opleiden
- vii. Doelgroep: Bosland Expedities zijn wandelingen voor kinderen/jongeren. In deze fase van de ontwikkeling willen we onszelf verder niet te veel beperkingen opleggen.
- viii. Beloningssysteem/kaart/diploma/stempelkaart... (medaille?)

B. Route, traject, checkpoints, ...

De Pijnven Expeditie kan binnen deze zone ontwikkeld worden.

- ix. Terreinbezoek: 1 week lang het bos verkennen
- x. Traject bij voorkeur niet over bestaande wandelroutes, mountainbikeroutes, rutterroutes: overzichtskaart ontwikkelen
- xi. Interessante zones voor checkpoints in kaart brengen op basis van input van de boswachter.
- xii. Niet per sé nodig om de belangrijkste POI's in Pijnven (Treehouse, picknickzone, Fietsbrug, ...) mee te nemen, enkel indien deze een meerwaarde bieden

C. Referentieonderzoek “belevingsvolle boswandelingen”

- xiii. Benchmark en marktonderzoek: deskresearch
 - 1. Resultaten van benchmarkonderzoek presenteren
 - 2. Analyse van interessante zaken voor Pijnven Expeditie meenemen
- xiv. Referentiegesprekken sector
 - 1. Partners: Toerisme Limburg, Natuurpunt (veel ervaring met bushcraft), adventure ondernemers, ...

D. Activiteiten rond “teambuilding en bushcraft” (oa. voor checkpoints):

- xv. Selectielijst maken (foto/omschrijving) op basis van analyse fase, vb: Nagelen, boomzagen, boom meten, ...

- xvi. **Bestaande databanken van spellen van jeugdverenigingen** doorzoeken (Ref. scouts, jeugdkampen, ...)
- xvii. Lijst van spelletjes vooronderzoek Rasa – Dominique opzoeken
- xviii. Online voorbeelden: <https://www.pinterest.com/explore/outdoor-team-building-activities/>

Uiteindelijk in groep tot een selectie van de meest geschikte activiteiten komen.

2. **PRODUCT CONCEPT** uitschrijven/ontwikkelen (mei)

- a. Presentatie aan bestuur
- b. Proefproject/demo expeditie
- c. Start zoektocht gidsen

3. **Productontwikkeling fase** (draaiboek/terrein/materialen/...) - ontwikkelen en testen (juni - september)

4. **Gidsen** oproep en opleiding

- a. Productconcept presenteren
- b. Oproep en selectie
- c. Informatiesessie
- d. Opleidingstraject

5. **Praktische afspraken** partners (Bosland en Toerisme Lommel)

6. **Branding en marketing**, communicatietraject, promotie, ... (oktober, november)

7. **Lancering** (januari)